

Arhivistička obrada osobnog fonda patologa Antona Zimole

Kolić, Marko

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:165155>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
SMJER ARHIVISTIKA I DOKUMENTALISTIKA
Ak. god. 2021/2022.

Marko Kolić

**Arhivistička obrada osobnog fonda patologa Antona
Zimole**

Diplomski rad

Mentor: dr. sc. Vlatka Lemić, doc.

Zagreb, lipanj 2022.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem da je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenoj i citiranoj literaturi. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Temama iz povijesti medicine i problematikom arhivskog gradiva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu bavim se posljednjih nekoliko godina. Na tome putu susreo sam i radio s više ljudi koji su, između ostaloga, doprinijeli i nastanku ovog diplomskog rada.

Prije svega, zahvalio bih se mentorici Vlatki Lemić koja me pratila od samog početka studija arhivistike i dokumentalistike. Upravo sam se na njezin prijedlog i poticaj odvažio na odabir osobnog fonda Anton Zimolo kao teme. Zahvalan sam na svim sugestijama, komentarima i razgovorima koji su uvelike doprinijeli kvaliteti rada te se nadam i veselim budućim suradnjama.

Važnu ulogu u nastanku ovog rada imala je i podrška koju sam imao od uprave Medicinskog fakulteta – prvo na čelu s dekanom Marijanom Klaricom, koji mi je pružio veliku potporu i prilikom pisanja diplomskog rada na studiju povijesti, a zatim i s novim dekanom Stjepanom Oreškovićem. Ključnu ulogu, odigrao je i Sven Seiwerth, predstojnik Zavoda za patologiju i pročelnik Katedre za patologiju te prodekan za diplomsku nastavu na integriranom studiju medicine u obje uprave. Seiwerth je moje interese prepoznao još na kraju druge godine preddiplomskog studija povijesti i od tada do danas pružio veliku potporu pri realizaciji različitih ideja. Iako Seiwerth nije imao službenu ulogu mentora pri pisanju ovog rada, bio je duboko involviran u njegov nastanak, od osiguravanja adekvatnih uvjeta za rad do sugestija i komentara vezanih uz sam rukopis. Stoga ovim putem hvala svim zaposlenicima fakulteta na čelu s prošlim i sadašnjim dekanom koji me već godinama prate i podržavaju.

Želim se zahvaliti i svojoj djevojci, Karli Draženović, studentici medicine. Ona je uz mene provela veliki dio studija te pročitala sve što sam ikada napisao u posljednjih nekoliko godina. Nezaobilazna je komentatorica svega što sam napravio, pa i ovog diplomskog rada. Hvala ti na velikom razumijevanju i strpljenju koje imaš za mene i moju okupiranost proučavanjem povijesno-kulturne baštine Medicinskog fakulteta.

Ima još mnogo ljudi koji su me na razne načine pratili i hrabрили pri nastanku ovog rada i svega što je tome prethodilo. Nabranje svih zahtijevalo bi znatno više prostora, no ovdje bi svakako istaknuo još i Damira Agičića, profesora povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, koji mi je bio mentor pri pisanju diplomskog rada iz povijesti i ostao velika potpora sve do danas. U konačnici, zahvalio bih i svojim roditeljima bez kojih svega ovoga ne bi niti bilo. Hvala vam na velikom odricanju, dobrom odgoju i vrijednostima koje ste u mene usadili tijekom odrastanja i sazrijevanja. Hvala i svima ostalima koji nisu navedeni, a bili su dio ove priče.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Osobni fondovi.....	2
2.1. Definicija	2
2.2. Pregled dosadašnje literature i stanje obrađenosti teme	3
2.3. Vrednovanje i sređivanje osobnih fondova	6
2.3.1. Vrednovanje gradiva.....	6
2.3.1. Sređivanje osobnih fondova.....	7
2.3.3. Vrste gradiva u osobnim fondovima.....	8
3. Osobni fondovi u Hrvatskoj	12
3.1. Mjesto pohrane i sačuvanost gradiva.....	13
3.2. Primjeri osobnih fondova u Hrvatskoj.....	14
3.2.1. Osobni fond Rudolf Franjo Magjer.....	14
3.2.2. Osobni fond Alojzije Kukec	16
4. Osobni fondovi znanstvenika i arhivska djelatnost Sveučilišta u Zagrebu i Medicinskog fakulteta.....	18
4.1. Osobni fondovi znanstvenika	18
4.2. Arhivska služba Sveučilišta u Zagrebu	19
4.3. Arhivska služba Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.....	21
5. Osobni fond Anton Zimolo	25
5.1. Sumarni inventar osobnog fonda Anton Zimolo	26
6. Zaključak.....	42
7. Literatura	43
8. Popis oznaka i kratica.....	49
9. Prilozi	50
10. Sažetak	52
11. Summary	53

1. Uvod

Osobni fondovi imaju velik ali u hrvatskim okvirima još uvijek nedovoljno iskorišten potencijal. Hrvatski arhivi pretežno se bave javnim gradivom koje zauzima najviše mjesta i oko čijeg sređivanja ima najviše posla. Stoga ne čudi da za sređivanje osobnih fondova nerijetko nema dovoljno radne snage koja bi se mogla posvetiti i ovom segmentu arhivske djelatnosti. Slično je i u nearhivskim ustanovama u kojima često ne postoji ni sustavnija briga za administrativno gradivo, a kamoli gradivo osobnih fondova.

Osnovnu motivaciju za nastanak ovog diplomskog rada dalo je višegodišnje istraživanje kulturno-povijesne baštine MEFZG-a. Radeći na arhivskom gradivu pohranjenom u pismohrani MEFZG-a, utvrdio sam kako je ono većim dijelom nesređeno. Situacija je još gora kada su u pitanju osobne ostavštine koje su pohranjene na MEFZG. Za razliku od administrativnog gradiva, za osobnu ostavštinu ne postoji gotovo nikakva sustavnija briga. Stupanj očuvanosti osobnih fondova najčešće ovisi o pojedinim predstojnicima i pročelnicima zavoda i katedri i njihovoj želji da očuvaju osobnu ostavštinu djelatnika. Osim toga, trenutne financijske mogućnosti i nedostatak radne snage ne dopuštaju razvoj sustavnije skrbi o osobnim fondovima. Stoga je osnovni cilj ovog rada doprinijeti razvoju svijesti o potrebi sustavnije brige za osobne fondove. U prilog tome ide i to što je sumarni inventar osobnog fonda patologa Antona Zimole ujedno prvi takav u povijesti MEFZG-a. Zbog toga se nadam kako će ovaj inventar poslužiti kao primjer dobre prakse za daljnje aktivnosti vezane uz sređivanje arhivskog gradiva na MEFZG-u.

Diplomski rad podijeljen je na dva glavna dijela. U prvom dijelu, nakon uvoda slijedi teorijska rasprava koja se sastoji od tri poglavlja i više potpoglavlja. U prvom poglavlju bit će riječi o osobnim fondovima s ciljem davanja pregleda najvažnijih stvari kada je u pitanju ovaj segment arhivske djelatnosti. Nakon toga, u drugom poglavlju bit će više riječi o osobnim fondovima u Hrvatskoj. Iznijeti će se najvažnije karakteristike osobnih fondova u Hrvatskoj te će se dati neki primjeri iz prakse. U konačnici, u trećem poglavlju bit će riječi o znanstvenim fondovima i arhivskoj službi Sveučilišta u Zagrebu i MEFZG-a. U drugom dijelu, ukratko je predstavljena problematika sređivanja osobnog fonda Antona Zimole te je u cijelosti iznesen sumarni inventar fonda. Nakon toga slijedi zaključak, popis korištene literature, popis kratica, prilogi i sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku s ključnim riječima.

2. Osobni fondovi

2.1. Definicija

Osobni fondovi nisu oduvijek bili prihvaćani kao arhivsko gradivo o kojem treba voditi brigu te neke od njih trajno čuvati. Naime, u prošlosti se smatralo kako prvenstveno treba čuvati arhivsko gradivo ovisno o statusu ili vrsti ustanove.¹ Međutim, danas prevladava mišljenje kako arhivsko gradivo može stvarati svatko. Promijeni ovog stava svakako je pridonio i kanadski pristup sveobuhvatnog arhiva koji se intenzivnije počeo razvijati 1970-ih. Radi se o strategiji koja podrazumijeva upravljanje zapisima, neovisno o njihovoj vrsti, obliku i provenijenciji. Osnovni cilj sveobuhvatnog arhiva je dokumentirati cjelokupno društvo, čime se otvorio prostor i za veće promišljanje o osobnim fondovima.² Stoga se današnji stvaratelji arhivskog gradiva prema Jozi Ivanoviću mogu svrstati u četiri osnovne skupine prema načinu stvaranja: arhivsko gradivo stvara vlast; arhivsko gradivo stvaraju i druge javnopravne osobe; arhivsko gradivo mogu stvarati i privatne osobe; arhivsko gradivo mogu stvarati pojedinci i grupe pojedinaca.³

Kada je u pitanju definicija pojma 'osobni fond' Melina Lučić navodi kako u najkraćem smislu riječi osobni fondovi označavaju cjeline „arhivskog gradiva od trajnog značenja za kulturu i civilizaciju, povijest ili bilo koju drugu znanost nastalo djelovanjem jedne osobe“.⁴ Međutim, za osobne su se fondove u Hrvatskoj upotrebljavali razni pojmovi – zbirka, privatna zbirka, osobna zbirka, privatni spisi, osobni spis, osobna dokumentacija, rukopisi, ostavština, rukopisna ostavština, privatni arhiv, osobni arhiv itd.⁵ Iako navedeni pojmovi odražavaju

---

¹ Treba imati na umu kako izvorno značenje riječi 'arhiv' dolazi od grčkog jezika te označava vlast, odnosno instituciju vlasti. Iz toga proizlazi kako se koncept arhiva izvodi iz vlasti i vladanja, a ne iz starosti. Posljedično je osnovna svrha grčkih, a potom i rimskih arhiva bilo čuvanje javnih dokumenata. Ovakav će koncept prevladati sve do kraja 18. stoljeća. Ovaj se pristup počinje mijenjati tek u 19. stoljeću kada su postavljeni zamci suvremene arhivistike, odnosno u 20. stoljeću kada i osobni fondovi dolaze u sferu interesa arhivske službe. Vidi više u: Jozo Ivanović, *Priručnik iz arhivistike* (Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2010), 22-44.

² Melina Lučić, *Osobni fondovi: arhivistički pogled na prikupljanje, obradu i interpretaciju rukopisnih ostavština u baštinskim institucijama* (Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2014), 41-9. O sveobuhvatnim arhivima u Hrvatskoj vidi više i u: Dražen Kušen, „Strategija sveobuhvatnog arhiva (total archives) u Hrvatskoj“, *Arhivski vjesnik* 54, br. 1 (2011): 9-23, <https://hrcak.srce.hr/90524>

³ Ivanović, *Priručnik*, 23.

⁴ Lučić, *Osobni fondovi*, 9.

⁵ Lučić, *Osobni fondovi*, 11. Prema *Rječniku arhivističke terminologije Jugoslavije* 'stvaratelj arhivske građe' može biti „pravno ili fizičko lice, koje svojim radom stvara arhivsku građu“. U istom se rječniku razlikuje nekoliko termina koji se mogu povezati s osobnim fondovima. Prvi termin je 'ostavština' koji je definiran kao „arhivska građa preostala poslije smrti njenog stvaraoca“. Zatim slijedi termin 'porodični/obiteljski arhivi' koji je definiran kao „arhivska građa nastala životom i radom članova jedne porodice“. U konačnici definiran je i termin 'lični arhiv'

privatno porijeklo gradiva oni ne prave razliku između fondova i zbirke s obzirom na vrstu gradiva. Stoga je Marina Štambuk-Škalić zaključila kako je prevladao termin osobni fond koji se definira „kao cjelina arhivskog materijala stvaranog u točno određeno vrijeme, kroz jednu ili više djelatnosti te osobe, u njenom osobnom posjedu ili njegovom neprekidnom uporabom“.⁶

Međutim, Štambuk-Škalić navodi kako je potrebno razlikovati osobni fond od obiteljskog fonda i zbirke. Obiteljski fond „nastaje organiziranim djelovanjem članova jedne obitelji, koja je imala određeno mjesto i značajnu ulogu u društvu“.⁷ S druge strane, zbirka je skup dokumenata različitog podrijetla, objedinjenih prema određenim smjernicama.⁸ Stoga se na temelju ovih definicija može zaključiti kako je ključna razlika u tome što osobni fond nastaje kao rezultat djelovanja jedne osobe, bez naknadnih dodavanja arhivskog gradiva od strane drugih osoba. Pri tome nije isključeno nadopunjavanje osobnog fonda gradivom koje je nastalo izravnim djelovanjem osobe čijim se gradivom bavimo.

2.2. Pregled dosadašnje literature i stanje obrađenosti teme

Osobni fondovi se kao predmet interesa unutar arhivske struke ozbiljnije počinju razmatrati tek sredinom 20 stoljeća. Naime, po završetku Drugog svjetskog rata na prvim međunarodnim arhivističkim kongresima privatno gradivo, pa tako i osobni fondovi dolaze u sve veći fokus stručne javnosti. Naime, tematici osobnih i obiteljskih fondova bili su posvećeni Prvi kongres u Parizu 1950. i Treći kongres u Firenci 1956. Iako tada nisu bili doneseni definitivni zaključci vezani uz osobne i obiteljske fondove, Lučić navodi kako se oblikovao stav da je za odnos arhiva prema privatnom gradivu ključno – afirmacija arhivske službe, sustavan rad na terenu te osigurana financijska sredstva.⁹ Ne čudi stoga da je pitanje osobnih fondova u literaturi bilo slabo zastupljeno sve do sredine 20. stoljeća.

---

kao „arhivska građa nastala životom i radom pojedinca“. Mirko Androić, ur., *Rječnik arhivske terminologije Jugoslavije* (Zagreb: Savez Društava Arhivskih Radnika Jugoslavije, 1972), 6, 8. Prema definiciji iz *Arhivističkog rječnika* 'osobna dokumentacija' predstavlja „dokumente koje je pojedinac stvorio, prikupio ili primio u sklopu osobnih aktivnosti i potencijalno sačuvao u prvobitnom redu“. Marta Mihaljević, Milica Mihaljević i Hrvoje Stančić, *Arhivistički rječnik: englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski* (Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2015), 141.

⁶ Marina Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, *Arhivski vjesnik*, br. 38 (1995): 81-2, <https://hrcak.srce.hr/clanak/97960>

⁷ Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 83. Vidi više u: Danica Božić-Buzančić, „Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada“, *Arhivski vjesnik* 14, br. 1 (1971): 275-87, <https://hrcak.srce.hr/125017>

⁸ Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 83.

⁹ Lučić, *Osobni fondovi*, 11.

Arhivisti koji se bave osobnim fondovima nerijetko smatraju kako su za slabu zastupljenost osobnih fondova u literaturi prvenstveno krivi Hilary Jenkinson i Theodor R. Schellenberg. Naime, Jenkinson je pod arhivskim gradivom podrazumijevao dokumente „koji su nastali ili su se koristili u tijeku administrativne ili izvršne radnje (bilo javne ili privatne) čiji dio i sami čine, i koji su potom sačuvani od strane osobe ili osoba odgovornih za tu radnju i njihovih pravnih sljednika radi njihova vlastita informiranja“.¹⁰ Osnovno je svojstvo arhivskoga gradiva prema Jenkinsonu da je ono uvjetovano odlukom samog stvaratelja, pri čemu ta odluka ne mora nužno biti donesena svjesno. Iako Jenkinson nije potpuno isključiv prema arhivskom gradivu privatnih osoba i obitelji, kao njegovi prethodnici¹¹, privatno gradivo ga u suštini ne zanima jer ga ne smatra arhivskim.¹² S druge strane, Schellenberg je arhivsko gradivo definirao kao „zapis bilo koje javne ili privatne institucije za koje je procijenjeno da su vrijedne trajnog čuvanja radi uvida i istraživanja i koji su pohranjeni ili odabrani da se pohrane u arhivskoj ustanovi“.¹³ Prema Schellenbergu i pojedinac može stvarati arhivsko gradivo ali pod uvjetom da to radi organizirano.¹⁴ Iako ni Jenkinson ni Schellenberg ne negiraju u potpunosti mogućnost postojanja arhivskog gradiva nastalog djelovanjem privatne osobe, obojica su poprilično rezervirani prema takvoj vrsti arhivskog gradiva. Takav stav je problematičan kada su u pitanju osobni fondovi koji često sadrže zapise koji su prema Schellenbergu i Jenkinsonu nastali neslužbeno, slučajno ili spontano.¹⁵ Ovakav pristup, radikalnije se počinje mijenjati popularizacijom koncepta sveobuhvatnog arhiva, o čemu je već bilo riječi.

Važnu ulogu u popularizaciji teme privatnih arhiva, pa tako i osobnih fondova, dali su već spomenuti međunarodni arhivistički kongresi.¹⁶ Na međunarodnim se kongresima arhivista u periodu od 1950. do danas u više navrata raspravljalo o problematici privatnog gradiva pri čemu je časopis *Archivium* imao važnu ulogu kao mjesto gdje se objavljavao veći dio izlaganja

---

¹⁰ Hilary Jenkinson, *A Manual of Archive Administration* (Oxford: Clarendon Press, 1922), 11, <https://archive.org/details/manualofarchivea00jenkuoft/page/n3/mode/2up>

¹¹ Misli se na prvi arhivistički priručnik Samuela Mullera, Johana A. Feitha i Roberta Fruina koji su smatrali kako se obiteljski fondovi i većina osobnih fondova nikako ne može smatrati arhivskim gradivom. Samuel Muller, Johan A. Feith i Robert Fruin, *Manual for the Arrangement and Description of Archives* (Chicago: Society of American Archivist, 2003), 13, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015057022447&view=1up&seq=1&skin=2021>

¹² Ivanović, *Priručnik*, 54.

¹³ Theodor R. Schellenberg, *Modern Archives: Principles and Techniques* (Chicago: The University of Chicago Press, 1956), 16, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015071452539&view=1up&seq=5&skin=2021>

¹⁴ Ivanović, *Priručnik*, 58.

¹⁵ Lučić, *Osobni fondovi*, 20.

¹⁶ Puni naziv na engleskom jeziku je *International Conference of the Round Table on Archives* ili CITRA. Vidi više u: „International Conference of the Round Table on Archives“, International Conference of the Round Table on Archives, pristupljeno 21. svibnja 2022, <https://www.ica.org/en/about-citra-0>

s kongresa.¹⁷ Od kanadskih autora treba spomenuti Terryja Cooka koji je 1991. godine objavio opsežnu studiju o vrednovanju arhivskog gradiva koje sadrži osobne podatke.¹⁸ Uz to važnu ulogu ima i časopis *Archivaria* koji je u brojevima objavljenima 1991., 1994., 2001., 2009. i 2013. godine većim djelom bio posvećen problematici osobnih fondova.¹⁹ Jedan od prvih radova na temu osobnih fondova u Sjedinjenim Američkim Državama objavljen je 1984. godine i bavio se pitanjem vrednovanja književnih rukopisa.²⁰ Osim toga, može se spomenuti i časopis *The American Archivist* u kojem su 2001. godine doneseni rezultati opsežne analize rukopisnih zbirki u Sjedinjenim Američkim Državama.²¹

Za razliku od inozemne arhivske zajednice, područje osobnih fondova u Hrvatskoj je slabo istraženo. Kada se govori o problematici sređivanja i vrednovanja arhivskog gradiva u osobnim fondovima svakako treba spomenuti nekoliko autora, poput Danice Božić Buzančić²² i Štambuk Škalić²³. Osim toga, objavljeno je i više radova koji se bave opisom pojedinih osobnih fondova od strane raznih autora, poput Ive Grdinić i Jasne Mrkonjić²⁴, Dubravke Kolić²⁵ i Marije Fajdić²⁶. U konačnici, nerijetko se objavljuju i radovi koji za cilj imaju biti svojevrsni prinos „historijata stvaratelja/biografija osoba“²⁷ od strane raznih autora, poput Marijana Bosnara²⁸, Ivana Mirnika²⁹ i Maria Stipančevića³⁰. Uza sve gore navedene autore, posebno treba istaknuti i Lučić, čija je monografija *Osobni fondovi: arhivistički pogled na*

---

¹⁷ Vidi više u: Lučić, *Osobni fondovi*, 23-4.

¹⁸ Terryja Cooka, *The Archival Appraisal of Record Containing Personal Information: a RAMP Study with Guidelines* (Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1991), <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000090644>

¹⁹ Vidi više u: Lučić, *Osobni fondovi*, 30-1.

²⁰ Phillip N. Cronenwett, „Appraisal of Literary Manuscripts“, u *Archival Choices: Managing the Historical Record in an Age of Abundance*, ur. Nancy Pease (Lexington: Lexington Books, 1984), 105-16.

²¹ Cynthia K. Sauer, „Doing the Best We Can? The Use of Collection Development Policies and Cooperative Collecting Activities at Manuscript Repositories“, *The American Archivist* 64, br. 2 (jesen, zima 2001): 308-49. <https://www.jstor.org/stable/40294175>

²² Božić-Buzančić, „Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada“

²³ Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“

²⁴ Iva Grdinić i Jasna Mrkonjić, „O autobiografskim zapisima Antuna Hrvatina, Ivana Aničića i Katarine Šćuka-Kucec iz fondova Državnog arhiva u Pazinu“, *Vjesnik Istarskog arhiva* 26 (2019): 105-11, <https://hrcak.srce.hr/clanak/332795>

²⁵ Dubravka Kolić, „Vincenzo Virginio, pravnik i agronom (1752-1830) i osobni fond u Državnom arhivu u Zadru“, *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 265-78, <https://hrcak.srce.hr/clanak/937100>

²⁶ Marija Fajdić, „Osobni fond Alojzije Kucec“, *MemorabiLika: časopis za povijest, kulturu i geografiju Like (jezik, običaji, krajolik i arhivsko gradivo)* 2, br. 1 (2019): 169-88, <https://hrcak.srce.hr/clanak/3423933>

²⁷ Lučić, *Osobni fondovi*, 22.

²⁸ Marijan Bosnar, „Rudi Supek i nacistički koncentracijski logor Buchenwald kroz arhivsko gradivo Hrvatskog državnog arhiva“, *Arhivski vjesnik* 54, br. 1 (2011): 153-78, <https://hrcak.srce.hr/clanak/133975>

²⁹ Ivan Mirnik, „Obitelj Alexander ili kratka kronika izbrisano vremena“, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 28, br. 1 (1995): 96-127, <https://hrcak.srce.hr/50234>

³⁰ Mario Stipančević, „Neznani svijet Emila Laszowskog“, *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 279-310, <https://hrcak.srce.hr/62519>

prikupljanje, obradu i interpretaciju rukopisnih ostavština u baštinskim institucijama ujedno bila i polazišna točka za nastanak ovog diplomskog rada. Radi se o doktorskoj disertaciji koju je Lučić uz određene preinake objavila kao monografiju u kojoj je donijela opsežnu analizu problematike osobnih fondova, od teoretskih pitanja, preko pitanja vrednovanja i sređivanja osobnih fondova, do primjera pojedinih osobnih fondova.³¹ Međutim, Lučić se problematikom osobnih arhiva bavila i prije objavljivanja monografije, pri čemu je osobitu pažnju posvetila analizi osobne ostavštine književnika³² te pitanju osobnih fondova pojedinih znanstvenika, poput liječnika Andrije Štampara³³ i povjesničara Josipa Adamčeka³⁴.

2.3. Vrednovanje i sređivanje osobnih fondova

2.3.1. Vrednovanje gradiva

Vrednovanje arhivskoga gradiva podrazumijeva postupke kojima se procjenjuje vrijednost zapisa, utvrđuje rok čuvanja gradiva te postupanje s različitim vrstama gradiva kada potonjem istekne rok čuvanja. Stoga se može reći kako vrednovanje arhivskog gradiva predstavlja najzahtjevniji arhivistički posao. Vrednovanje arhivskoga gradiva provodi se sukladno *Pravilniku o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva*.³⁵ Međutim, specifičnost osobnih fondova je u tome što se oni mogu vrednovati samo djelomično *Pravilnikom o vrednovanju*. Stoga se vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnih fondova prema Lučić provodi u dvije osnovne faze: prije preuzimanja gradiva u arhiv, kada se vrednuje stvaratelja, odnosno utvrđuje „zaslužuje li“ njegov fond mjesto u arhivu; gradivo se ponovno vrednuje po preuzimanju istog u arhiv pri čemu se izlučuje ono gradivo za koje se procjeni da nema trajnu vrijednost.³⁶

---

³¹ O knjizi vidi više u: Silvija Babić, „Lučić, Melina. Osobni arhivski fondovi. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2014.“, *Arhivski vjesnik* 58, br. 1 (2015): 446-9, <https://hrcak.srce.hr/159015>

³² Lučić, „Arhivističko vrednovanje i obrada osobnih arhivskih fondova književnika“, *Informatica museologica* 38, br. 3-4 (2007): 108-12, <https://hrcak.srce.hr/1346377>

³³ Lučić „Rukopisa ostavština Andrije Štampara u Hrvatskom državnom arhivu“, u *Andrija Štampar. Radovi sa znanstvenog skupa „Dani Andrije Štampara“ u Slavonskom Brodu*, ur. Ivica Balen i Luka Kovačić (Slavonsko Brod, Zagreb: Posavska Hrvatska, 2009), 119-25.

³⁴ Lučić, „Osobni arhivski fond Josipa Adamčeka u Hrvatskom državnom arhivu“, u *Spomenica Josipa Adamčeka*, ur. Damir Agičić i Drago Roksandić (Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest, 2009), 11-21.

³⁵ „Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva“, *Narodne novine*, dalje: NN 90/2002, čl. 2.

³⁶ Lučić, *Osobni fondovi*, 97.

2.3.1. Sređivanje osobnih fondova

Sređivanje i opis arhivskoga gradiva „su funkcije kojima arhivski program povećava iskoristivost i dostupnost gradiva te razinu fizičkog i intelektualnog nadzora nad njime, radi lakšeg i učinkovitijeg pretraživanja, upravljanja i zaštite“.³⁷ Rezultat sređivanja arhivskoga gradiva je inventar.

Treba imati na umu kako su osobni fondovi najčešće vlasništvo privatnih osoba čije gradivo u arhive u pravilu dolazi na tri načina: otkupom, poklonom ili depozitom.³⁸ Zbog toga, gradivo nerijetko u arhiv dolazi bez točno određenog unutarnjeg rasporeda i obilježja što dovodi do toga da se ne može dosljedno slijediti načelo provenijencije i prvobitnog reda. Osim toga, gradivo privatnih osoba nerijetko u arhiv dolazi u vrlo lošem stanju.³⁹ Stoga je važno prije nego li se krene sa sređivanjem, dobro proučiti pristiglo gradivo i pokušati utvrditi postoji li princip po kojemu ga je stvaratelj sređivao ili je nad gradivom već provedeno sređivanje od strane nekog drugog, a da to nije prethodno zabilježeno. Kada se to utvrdi, mogu se pokrenuti predradnje za sređivanje.

Ne postoje strogo definirana pravila kako se osobni fondovi trebaju sređivati, no postoje određene preporuke koje je dobro slijediti. Prije nego li se krene u arhivističko sređivanje arhivskoga gradiva osobnog fonda ključno je upoznati se s osobom čije se gradivo planira srediti. Pri tome je važno proučiti svu relevantnu literaturu o stvaratelju. Nakon toga, slijedi upoznavanje s povijesti fonda. Tu je važno utvrditi raspon godina u kojima je fond nastao, zatim proučiti strukturu gradiva na temelju koje će se odrediti i vrijednost gradiva, donijeti odluke o mogućem izlučivanju ili izdvajanju dijela građe, obaviti sistematizaciju te izraditi inventar.⁴⁰

Kod osobnih fondova arhivisti često izrađuju inventare koji se ne mogu definirati isključivo kao sumarni ili analitički, što je još jedna specifičnost osobnih fondova.⁴¹ Naime, osnovna smjernica kod osobe koja izrađuje inventar osobnog fonda jest da ga oblikuje prema predmetu interesa, odnosno arhivskom gradivu osobnog fonda s kojim radi.⁴² Ključno je

---

³⁷ Ivanović, *Priručnik*, 131.

³⁸ Dubravko Pajalić, „Metodologija zaštite arhivske građe u privatnom vlasništvu“, *Vjesnik historijskog arhiva Rijeke* 32, br. XXXII (1990): 248.

³⁹ Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 86.

⁴⁰ Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 87.

⁴¹ Lučić, *Osobni fondovi*, 147.

⁴² Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 87.

poštovati višerazinski opis koji prati stvaratelj život i djelatnost, pri čemu se, ovisno o mogućnostima, nastoji očuvati izvorna struktura kakvu je ustanovio sam stvaratelj. Kod većine osobnih fondova uobičajeno je da se započne s personalijama, zatim se prikazuje stvarateljeva djelatnost i u konačnici se donosi korespondencija. No, to nije obvezujući raspored. Naime, Lučić navodi kako su se autori koji su pisali o sređivanju i opisivanju osobnih fondova između 1950-ih i 1980-ih načelno ograđivali „od vlastitih prijedloga, naglašavajući da su oni samo okosnica, jer svaki pojedini fond nameće svoj raspored“.⁴³

Kada je u pitanju izlučivanje arhivskoga gradiva u osobnim fondovima tu također ne postoje strogo definirana pravila. Ako arhivist nije siguran, u pravilu je bolje sačuvati nego bacati. Preporučeno je izlučivati multiplikate, fragmentarno sačuvane tekstove i ulomke knjiga, novinske isječke koji nemaju veze s cjelinom fonda, nečitljive ili fragmentarne bilješke i natuknice, nepotpisane tekstove, neispunjene formulare i upitnike i slično.⁴⁴

2.3.3. Vrste gradiva u osobnim fondovima

Osobni fondovi uz uobičajenu podjelu arhivskog gradiva na isprave, spise i knjige sadrže i druge „netipične“ tipove zapisa, poput zapisa vezanih uz osobne dokumente, profesionalnu djelatnost, različite druge djelatnosti, korespondenciju, dnevnike, bilješke, fotografije, audio zapise i videozapise, digitalne zapisi i drugo.⁴⁵ Na temelju toga, može se reći kako se unutar osobnih fondova generiraju dvije osnovne skupine zapisa: ono što je stvorio stvaratelj i ono što je stvaratelj sakupio prema interesima. U nastavku rada bit će opisane neke od navedenih vrsta zapisa. Podjela i objašnjenja pojedinih tipova zapisa prvenstveno su se temeljili na već spomenutoj knjizi *Osobni fondovi* čija autorica je Lučić.

Osobni dokumenti zauzimaju važno mjesto u osobnim fondovima. Najčešće se radi o izvodima iz matičnih knjiga rođenih i umrlih, svjedodžbama, indeksima, diplomama, raznim iskaznicama, putovnicama, rješenjima o mirovini, oporukama te potvrđama o članstvu u organizacijama ili društvima. Osobni dokumenti važni su za uspostavljanje cjelovite biografije osobe i služe kao svojevrsni uvod u fond.⁴⁶

---

⁴³ Vidi više u: Lučić, *Osobni fondovi*, 130-5.

⁴⁴ Lučić, *Osobni fondovi*, 146; Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 90.

⁴⁵ Lučić, *Osobni fondovi*, 136; Štambuk-Škalić, „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, 88-90.

⁴⁶ Lučić, *Osobni fondovi*, 136.

Nakon osobnih dokumenata, slijedi glavna skupina spisa unutar osobnog fonda, gradivo nastalo profesionalnom i drugom djelatnošću. U ovu skupinu spadaju spisi nastali stvarateljevom književnom, znanstvenom, spisateljskom i drugom djelatnošću, poput notnih materijala, elaborata, nacрта, skica, grafičkih materijala i drugog. Kod ovakve vrste zapisa važno je napraviti logičku strukturu koja će adekvatno prikazati stvarateljeve aktivnosti.⁴⁷ Ključno je sačuvati sve što može biti važno za dobivanje šire sliku o stvarateljevim djelatnostima, pri čemu je moguće izlučiti zapise, poput fragmentarnih ispisa lako dostupne literature te fragmentarne ili nečitljive bilješke.

Kada je riječ o bilješkama njih se može promatrati kao dio gradiva nastalog profesionalnom i drugom djelatnošću, no mogu biti i izdvojene, ovisno o količini. Kao primjer gdje se bilješke mogu promatrati kao izdvojena cjelina, Lučić navodi bilješke Marka Peića iza kojeg je ostalo sačuvano 17 ambalažnih kutija takvog materijala.⁴⁸

Nakon bilješki slijedi korespondencija koja predstavlja izvor različitim istraživačima⁴⁹, te pruža osobniji i često „drugačiji“ pogled na stvaratelja i ljude s kojima je stvaratelj komunicirao. Korespondencija prvenstveno podrazumijeva koncepte i kopije pisama, čega je znatno više u gradivu nastalom tijekom 19. ili 20. stoljeća, nego li danas kada postoje brojni načini komunikacije koji su uvelike izbacili pisama iz uporabe. Kod korespondencije se u pravilu ne vrši razdvajanje privatne i poslovne komunikacije jer je to gotovo nemoguće i prvenstveno ovisi o subjektivnoj procjeni arhivista. No, generalno su prevladala dva pristupa u sređivanju korespondencije, kronološki i abecedni. U praksi se najčešće koristi abecedni pristup koji je praktičniji za korištenje iako se time gubi vremenski okvir. U korespondenciju spadaju i posjetnice, razglednice, dopisnice i brzojavi.⁵⁰

Zatim slijede dnevници kao izuzetno vrijedan izvor, koji ponekad može činiti i veći dio osobnog fonda stvaratelja.⁵¹ Dnevници najčešće nastaju neposredno, u trenutku nekog događaja

---

⁴⁷ Lučić, *Osobni fondovi*, 137.

⁴⁸ Lučić, *Osobni fondovi*, 137-8.

⁴⁹ O istraživačkim mogućnostima korespondencije nastalo je više radova među kojima se mogu istaknuti: Bosnar, „Korespondencija Josipa Matasovića u njegovom osobnom arhivskom fondu u Hrvatskom državnom arhivu“, *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 311-21, <https://hrcak.srce.hr/62520>; Mario Stipančević, „Korespondencija Milovana Gavazzija u Hrvatskom državnom arhivu“, *Arhivski vjesnik* 48 br. 1 (2005): 55-68, <https://hrcak.srce.hr/7067>; Radoslav Zaradić, „Arhivski izvori za proučavanje povijesti hrvatskoga iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu“, *Arhivski vjesnik* 57, br. 1 (2014): 163-4, <https://hrcak.srce.hr/139182> i drugi.

⁵⁰ Vidi više u: Lučić, *Osobni fondovi*, 138-41.

⁵¹ Primjer fonda koji se većim dijelom sastoji od dnevnika jest osobni fond generala Stjepana Sarkotića. Vidi više u: Ornata Tadin, „Osobni fond generala Stjepana Sarkotića - Analitički inventar“, *Arhivski vjesnik*, br. 37 (1994): 221-62, <https://hrcak.srce.hr/65666>

i kao takvi pružaju važan uvid u život stvaratelja.⁵² Pod dnevnik uz one „klasične“ spadaju još i adresari, imenici, kalendari s bilješkama i drugi, slični, zapisi.

Važan dio osobnog fonda su i fotografije kod kojih je nerijetko ključno pitanje provenijencije. Izuzetno je važno sačuvati kontekst fotografije. Naime, u slučaju da dođe do izdvajanja fotografija od ostatka dokumentacije to je važno zabilježiti. Pri sređivanju fotografija važno je razlikovati fotografije nastale prikupljanjem autora i fotografije samog stvaratelja i njemu bliskih osoba. Iako je praksa da se fotografije izdvajaju u zasebnu cjelinu, Lučić smatra kako bi se to trebalo češće problematizirati te stavljati naglasak na kontekst nastanka, a ne vrstu nosača.⁵³

Pod relativno nove zapise spada nekonvencionalno arhivsko gradivo koje podrazumijeva zapise koji se ne mogu očitati bez pomoći uređaja. U ovu skupinu zapisa spadaju materijali na DVD-u ili CD-u, elektronički zapisi, mikrofilm i slično. Količina ovih zapisa u posljednje se vrijeme značajno povećala, a postojeći trendovi ukazuju da će biti sve zastupljeniji. Stoga je važno razvijati modele prihvatljive za rad s takvom vrstom gradiva. Suočeni s tim izazovom, sve više arhivista smatra kako bi se trebalo ići u suradnju s potencijalnim darovateljima gradiva i prije nego li se potonji odluče darovati gradivo arhivu s ciljem ostvarivanja kontinuirane skrbi za gradivo.⁵⁴ To je na tragu suvremenih trendova u arhivistici koji zagovaraju kontinuiranu brigu o gradivu od njegova nastanka do predaje u arhiv na čuvanje.

Uz sve navedeno, u osobnim fondovima nerijetko se može naići i na novinske isječke koji mogu biti unutar drugih serija ili izdvojeni kao hemeroteke. Treba reći kako novinski isječci nemaju značenje izvornog arhivskoga gradiva, ali mogu biti važni u kontekstu djelatnosti i interesa osobe koja ih je prikupljala. U pravilu se preporučuje čuvati novinske isječke koji sadrže bilješke stvaratelja. Ostali novinski isječci se čuvaju u slučaju da se utvrdi da ih je stvaratelj prikupljao s nekim ciljem. S obzirom na to da se hemeroteke nerijetko sastoje od

---

⁵² Primjer historiografski važnog dnevnika koji dobro pruža uvid u život svojeg stvaratelja jest dnevnik liječnika Andrije Štampara koji je objavljen, u hrvatskom i engleskom izdanju. *Andrija Štampar. Dnevnik s putovanja 1931-1938*, ur. Željko Dugac i Marko Pećina (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Srednja Europa, 2009); *Andrija Štampar. Travel Diary 1931-1938*, ur. Dugac i Pećina (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Srednja Europa, 2020). Osim toga objavljena su i pisma koja je Andrija Štampar slao Desanki Ristović. Vidi više u: *Tvoj do vijeka: pisma Andrije Štampara Desanki Ristović (1924-1941)*, ur. Stella Fatović-Ferenčić i Darija Hofgräff (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Hrvatski državni arhiv, 2018).

⁵³ Lučić, *Osobni fondovi*, 141-2.

⁵⁴ Lučić, *Osobni fondovi*, 142.

papira slabije kvalitete preporučljivo je utvrditi želi li se takvo gradivo mikrofilmirati, digitalizirati, sačuvati ili izlučiti.⁵⁵

U osobnim fondovima ponekad se naiđe i na knjižno gradivo. U pravilu se knjižno gradivo ne zadržava u fondu, već se predaje knjižnici arhiva ili na neko drugo, prikladnije mjesto. Izuzetno se može zadržati knjižno gradivo koje je prema procjeni arhivista važno za razumijevanje osobe.⁵⁶

Osobni fondovi ponekad sadrže i gradivo druge provenijencije. Uglavnom se radi o gradivu kojeg je stvaratelj koristio tijekom djelatnosti ali nije rezultat njegov rada, već stvaratelja u kojemu je djelovao, poput neke javne ustanove ili udruge. Osim toga, može se raditi o gradivu druge osobe. Takva vrsta gradiva se u pravilu izdvaja i pridružuje fondovima stvaratelja kod kojih je potonje nastalo. Ako to nije moguće, takvo gradivo može se zadržati i u osobnom fondu u kojemu je zatečeno. No, ponekad je jednostavno riječ o gradivu koje odražava stvarateljeve interese radi čega ga je potrebno očuvati u osobnom fondu.⁵⁷

I na kraju, u osobnim fondovima može postojati i serija razno u koju se svrstava sve ono što se nije uspjelo svrstati u prethodne serije. Međutim, to se ne preporučuje jer se tako gubi vrijednost zapisa koji nisu nigdje razvrstani. Osim toga, u osobnim se fondovima može naći i nearhivsko gradivo, poput umjetničkih djela, crteža, uporabnih predmeta i slično. Takva vrsta gradiva u pravilu se ne čuva u osobnim fondovima, osim ako sam stvaratelj na tome ne inzistira ili ako se time gubi cjelovitost osobnog fonda.⁵⁸

---

⁵⁵ Lučić, *Osobni fondovi*, 143.

⁵⁶ Lučić, *Osobni fondovi*, 143-4.

⁵⁷ Lučić, *Osobni fondovi*, 144-5.

⁵⁸ Lučić, *Osobni fondovi*, 145.

3. Osobni fondovi u Hrvatskoj

Osobni fondovi su, kao što je već rečeno u prethodnom dijelu rada, često u privatnom vlasništvu. Pravni status te prava i obveze vezane uz privatno arhivsko gradivo u Hrvatskoj su uređeni kroz dva zakona. Prvi je *Zakon o arhivskom gradivu i arhivima*.⁵⁹ Ovim zakonom „uređuje se zaštita i obrada javnog dokumentarnog i arhivskoga gradiva, dostupnost i korištenje gradiva u arhivima, zaštita privatnog arhivskoga gradiva, javna arhivska služba te nadležnosti i djelatnost arhiva”.⁶⁰ Zakonom je definirano što je to privatno gradivo, te su od članka 23 do članka 29 definirana prava i obveze stvaratelja i imatelja privatnoga gradiva. Osim toga, zakonom su predviđene i kazne za stvaratelje i imatelje privatnoga gradiva.⁶¹ Drugi je *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*.⁶² Ovim zakonom zaštićena su sva materijalna i nematerijalna te pokretna kulturna dobra, pa tako i privatno arhivsko gradivo osobnih fondova.

Međutim, treba reći kako su se promišljanja o zaštiti privatnog arhivskoga gradiva u Hrvatskoj pojavila i znatno ranije. Prve odredbe o zaštiti privatnog arhivskoga gradiva na području Hrvatske predviđene su već 1939. *Nacrtom Uredbe o banovinskim arhivima*. Iako se radi o nacrtu uredbe koja nikada nije zaživjela, ovaj prijedlog je bio vrlo suvremen. Nacrt je osim odredbi sadržavao i uredbe vezane uz općinske i privatne arhive što do tada nije bilo uređeno. Prvi zakon kojim se nastojalo sustavno urediti arhivska služba u Hrvatskoj donesen je 1950. kao *Opći zakon o državnim arhivima*. Iako ovaj zakon nije detaljnije uredio pitanje privatnog gradiva, predviđeno je pravo prvokupa. Sljedeći zakon kojim je pobliže definirano privatno gradivo je *Zakon o zaštiti arhivske građe i arhiva* iz 1962. Ovim su zakonom utvrđene obveze imatelja privatnog gradiva, ovlasti javnih arhiva kada je u pitanju takvo gradivo te pravo prvokupa. U konačnici, treba spomenuti i *Zakon o arhivskom gradivu i arhivima* iz 1997. koji je donedavno bio na snazi. Ovim su zakonom jasno definirana prava i obveze imatelja i stvaratelja privatnog gradiva. Ivanović navodi kako je specifičnost ovoga zakona i izuzetna restriktivnost mjera prema imateljima privatnog gradiva, što nije čest slučaj u arhivskom zakonodavstvu drugih država.⁶³

---

⁵⁹ „Zakon o arhivskom gradivu i arhivima“, *Narodne novine*, dalje: NN 61/2018

⁶⁰ NN 61/2018, čl. 1

⁶¹ NN 61/2018, čl. 50

⁶² „Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara“, *Narodne novine*, dalje: NN 117/2021

⁶³ O razvoju arhivskog zakonodavstva u Hrvatskoj i položaju privatnih arhiva vidi više u: Ivanović, *Priručnik*, 242-63; Lučić, *Osobni fondovi*, 38-41.

Važan iskorak za uspostavljanje sustavnije brige za osobne fondove u Hrvatskoj ostvaren je formiranjem Odsjeka za novije arhivsko gradivo obitelji i pojedinaca 2005. godine unutar Odjela za zaštitu i obradu arhivskoga gradiva Hrvatskog državnog arhiva.⁶⁴ Današnje ime odsjeka je Odsjek za arhivsko gradivo obitelji, pojedinaca i arhivske zbirke. Trenutno je na čelu odsjeka Mirjana Jurić.⁶⁵

3.1. Mjesto pohrane i sačuvanost gradiva

Hrvatski državni arhiv je središnja arhivska ustanova u Hrvatskoj uz koju djeluje mreža od 18 područnih državnih arhiva.⁶⁶ Međutim, arhivsko gradivo se nalazi i u brojnim nearhivskim ustanovama diljem Hrvatske, pri čemu su za proučavanje osobnih arhiva osobito interesantne knjižnice, muzeji i različite znanstveno-nastavne ustanove. Posljedica je to procesa u kojem je došlo do odmaka arhiva od uprave i svrstavanja među znanstveno-istraživačke i kulturne ustanove u okruženju u kojemu rade istraživači. Primjerice, rezultat toga procesa je i Arhiv HAZU gdje je između ostaloga pohranjena i značajna količina osobnih fondova.⁶⁷

Kada je u pitanju količina osobnih fondova u arhivima i nearhivskim ustanovama u Hrvatskoj, Lučić navodi kako je zamjetan trend njihova porasta. Naime, uvidom u broj i rasprostranjenost osobnih i obiteljskih fondova u Hrvatskoj 1984. godine u arhivima, arhivskim odjelima instituta, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, knjižnicama, muzejima i arhivima vjerskih zajednica može se pronaći 247 obiteljskih i 518 osobnih fondova. Osobni arhivski fondovi tada su se nalazili u 12 arhivskih i 60 nearhivskih ustanova. S druge strane, uvidom u broj i rasprostranjenost osobnih i obiteljskih fondova u Hrvatskoj 2006. godine Lučić je utvrdila kako se 429 osobnih fondova nalazilo u arhivima, dok ih je 1.520 bilo pohranjeno u nearhivskim ustanovama.⁶⁸ Međutim, treba imati na umu kako je gradivo osobnih fondova u nearhivskim ustanovama često fragmentarno očuvano. To za posljedicu ima da je broj osobnih fondova u

---

⁶⁴ Lučić, *Osobni fondovi*, 46.

⁶⁵ „Hrvatski državni arhiv – kontakti“, Hrvatski državni arhiv, pristupljeno 15. svibnja 2022, <http://www.arhiv.hr/hr-hr/O-nama/Kontakti>

⁶⁶ Mreža arhiva sastoji se od državnih arhiva smještenih u: Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Križevcima, Osijeku, Pazinu, Rijeci, Slavonskome Brodu, Sisku, Splitu, Šibeniku, Varaždinu, Virovitici, Vukovaru, Zadru, Zagrebu i Štrigovi.

⁶⁷ Ivanović, *Priručnik*, 121-2. Vidi više u: Stjepan Čosić i Vlatka Lemić, „Problemi arhivske službe u Hrvatskoj“, *Arhivski vjesnik* 51, br. 1 (2008): 9-24, <https://hrcak.srce.hr/29485>; Čosić, „Organizacija arhivske službe“, u *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, ur. Josip Kolanović (Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2006), XVIII-XX.

⁶⁸ Lučić, *Osobni fondovi*, 51-3.

nearhivskim ustanovimo znatno veći nego u arhivima, iako bi se u arhivima znatan dio takvog gradiva čuvao unutar većih cjelina.

Najveći dio osobnih arhiva u Hrvatskoj nastao je u 19. i 20. stoljeću, dok su rijetki fondovi starijeg podrijetla, poput onih Ruđera Boškovića, Baltazara Adama Krčelića ili Pavla Rittera Vitezovića.⁶⁹ Najviše osobnih fondova smješteno je u NSK, HAZU i HDA. Međutim, treba imati na umu kako je Lučić veći dio svojeg istraživanja radila na podacima koji se odnose na period do 2006., odnosno djelom do 2014. godine. Stoga određene podatke treba uzeti s rezervom jer je u međuvremenu moglo doći do odstupanja u omjerima na što upozorava i sama autorica. Primjerice, u HDA-a su između 2006. i 2014. novoformirana četiri obiteljska i 29 osobnih fondova.⁷⁰ Slično bilježe i drugi. Primjerice, u Arhivu Zadarske nadbiskupije je u periodu od 2013. do 2021. novoformirano osam osobnih fondova.⁷¹

Kada je u pitanju sačuvanost osobnih fondova prema opsegu treba reći kako je najveći dio sačuvan samo manjim dijelom. Naime, Lučić je istraživanjem utvrdila kako oko 43% osobnih fondova ne zauzima više od 1 kutije, a 82% njih ne opseže više od 10 kutija. Kada su u pitanju vremenske odrednice najbolje je sačuvano arhivskog gradiva koje pokriva između 11 i 50 godina.⁷²

U nastavku se donose primjeri dvaju osobnih fondova, Rudolfa Franje Magjera i Alojzija Kukeca. Ovi fondovi kao primjeri osobne ostavštine kulturnog djelatnika i svećenika omogućuju usporedbu s osobnim fondom znanstvenika koji je u središtu ovog rada.

3.2. Primjeri osobnih fondova u Hrvatskoj

3.2.1. Osobni fond Rudolf Franjo Magjer⁷³

Rudolf Franjo Magjer bio je pjesnik, prozaik i kulturni djelatnik iz Slavonije.⁷⁴ Osobna ostavština Rudolfa Franje Magjera pohranjena je u Državnom arhivu u Osijeku. Osim u

---

⁶⁹ Lučić, *Osobni fondovi*, 11.

⁷⁰ Lučić, *Osobni fondovi*, 56.

⁷¹ Anamaria Perović, „Prinove arhivskog gradiva u Arhiv Zadarske nadbiskupije od izdavanja Vodiča 2013. do kraja 2020. godine“, *Vjesnik dalmatinskih arhiva: Izvori i prilozi za povijest Dalmacije* 2, br. 1 (2021): 73, <https://hrcak.srce.hr/272684>

⁷² Vidi više u: Lučić, *Osobni fondovi*, 57-9.

⁷³ Prema: HR-DAOS-485, Rudolf Franjo Magjer

⁷⁴ Vidi više u: Martina Kokolari, „Magjer, Rudolf Franjin“, Hrvatski biografski leksikon, pristupljeno 15. svibnja 2022, <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11997>

Državnom arhivu u Osijeku, jedan dio njegove ostavštine nalazi se i u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku.⁷⁵ Arhivsko gradivo fonda pristiglo je u arhiv 1969. godine. Međutim, tek je Zita Jukić 2010. godine sredila fond i napravila sumarni inventar.

Jukić je fond podijelila na nekoliko cjelina. Prvo donosi popis kratica. Nakon toga slijedi opis fonda unutar kojega se nalaze sljedeće kategorije: identifikacija, kontekst, sadržaj i ustroj, uvjeti dostupnosti i korištenja te područje kontrole opisa. Zatim slijedi inventarni popis gradiva koji se sastoji od: osobne i obiteljske dokumentacije, korespondencije, radova, biografije književnika i drugih istaknutih osoba te tiskovina.

U nastavku se donosi cjelokupni sadržaj inventara:

1. Osobna i obiteljska dokumentacija, 1891.-1954.
  - 1.1. Spomenar
  - 1.2. Školske svjedodžbe i učenički radovi R. F. Magjera
  - 1.3. Osobnik
  - 1.4. Krsni list, vjenčani list, svjedodžbe o zrelosti, osposobnice za nastavu u nižoj i višoj pučkoj školi, potvrda o državljanstvu
  - 1.5. Molbe, žalbe, razni dekreti, potvrde i dopisi
  - 1.6. Dokumentacija za umirovljenje
  - 1.7. Iskaznice, isplatnice, vojni dokumenti
  - 1.8. Prijepisi i tiskanice
  - 1.9. Osobna korespondencija, čestitke, izrazi sućuti povodom smrti kćerke Đurđice
  - 1.10. Vjekoslava Sanschau, ud. Magjer – školske svjedodžbe, razglednice
  - 1.11. Miljenko Madjer (Mađer), zapovjednik, natporučnik, prijepis rodnog lista, radovi, novinski članci
  - 1.12. Sudski spor Rudolf F. Magjer c. Jelica Belović-Bernadzikowska
  - 1.13. Prijava Rudolfa F. Magjera protiv nastavnice Katarine Kalinić iz Osijeka, razne bilješke, isječci, pjesme, dopisi, razno
  - 1.14. Obiteljske fotografije (3 pozitiva, 1 negativ) neidentificiranog sadržaja
2. Korespondencija, 1909.-1954.

---

⁷⁵ Vidi više u: Marijana Špoljarić i Ljiljana Krpeljević, „Ostavština Rudolfa Franjina Magjera u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek“, *Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema* 17, br. 2 (2013): 19-35, <https://hrcak.srce.hr/239686>

- 2.1. Institucije
- 2.2. Osobe
3. Radovi, 1929./1940.
  - 3.1. Pjesme: Pjesme dana, Porivi (rukopis i novinski isječci), Razni zvuci, Zadnje pjesme, Vuci s Rajne
  - 3.2. Objavljena proza (Brazde života I-II-III, ostala proza)
  - 3.3. Radovi za djecu i mlade
  - 3.4. Književne bilješke, crtice, epigrami (rukopisi i novinski isječci)
  - 3.5. Neobjavljeni radovi
  - 3.6. Brošura Kluba hrvatskih književnika i umjetnika u Osijeku
  - 3.7. Društvo prijatelja talijanske knjige Osijek
  - 3.8. Duplikati radova, ocjena i prikaza
4. Biografije književnika i drugih istaknutih osoba
5. Tiskovine, 1904.-1944.
  - 5.1. Tiskani radovi Rudolfa F. Magjera
  - 5.2. Tiskani radovi o Rudolfu F. Magjeru
  - 5.3. Ostale tiskovine
  - 5.4. Novinski isječci

3.2.2. Osobni fond Alojzije Kukec⁷⁶

Alojzije Kukec bio je svećenik koji je veći dio svećeničkog života proveo na području Gospićko-senjske biskupije. Osobni fond Alojzije Kukec nastao je u razdoblju od 1960. do 2014. godine. Specifičnost ovog fonda je što se unutar njega nalazi i gradivo nastalo između 1930. i 1960. godine čiji je Kukec imatelj ali ne i stvaratelj. Naime, radi se o osobnom albumu obitelji Lukač. Gradivo osobnog fonda je u Državni arhiv u Gospiću dospjelo 2014. godine na temelju darovnog ugovora između arhiva i Kukeca. Sumarni inventar fonda izradila je Marija Fajdić 2014. godine. Ujedno, radi se o prvom osobnom fondu koji je pohranjen u Državnom arhivu u Gospiću.

U nastavku se donosi cjelokupni sadržaj inventara:

---

⁷⁶ Prema: Fajdić, „Osobni fond Alojzije Kukec“, 169-88.

1. Osobni dokumenti
  - 1.1. Domovnica
  - 1.2. Oporuka
  - 1.3. Iskaznica Hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
  - 1.4. Spomenica Domovinskog rata
  - 1.5. Priznanje V. Zbornog područja OSRH Rijeka – Pazin
  - 1.6. Zahvalnica Župe sv. Luke Evanđelista, Lukač
  - 1.7. Zahvalnica obitelji Matanović
  - 1.8. Medicinska dokumentacija
  - 1.9. Popisi telefonskih brojeva i adresa
  - 1.10. Bilješke
2. Župnička služba
  - 2.1. Župa Lukač
  - 2.2. Župe Lički Osik, Lički Novi
  - 2.3. Župa Selce
  - 2.4. Župnik u miru, vlč. Kukec
3. Društvene aktivnosti – Caritas i karitativno djelovanje
4. Autorski rad
  - 4.1. Spomenica župe Bačevac
  - 4.2. Ratni dnevnik 1991. – 1993.
  - 4.3. Recenzije, osvrti i reagiranja
  - 4.4. Financije vezane uz knjigu
5. Korespondencija
6. Fotografije
7. Razno
  - Kazalo osoba za seriju Korespondencija

4. Osobni fondovi znanstvenika i arhivska djelatnost Sveučilišta u Zagrebu i Medicinskog fakulteta

4.1. Osobni fondovi znanstvenika

Znanstveni su arhivi u Hrvatskoj slabo istražena tema, a očuvanost gradiva koje svjedoči o znanstvenoj djelatnosti još je i slabija. Pri tome je važno imati na umu kako znanstveni radovi dokumentiraju znanstveni rad i znanstvena istraživanja, ali ne i znanstvenu djelatnost i procese u cjelini. Upravo je zbog toga važno očuvati i arhivsko gradivo koje će svjedočiti o znanstvenoj djelatnosti i procesima u cjelini.⁷⁷

Silvija Babić izdvojila je dva ključna problema kada su u pitanju znanstveni fondovi u Hrvatskoj: odnos arhivske službe prema znanstvenim ustanovama te stanje gradiva institucija ove provenijencije.⁷⁸ Prvi problem je tipičan problem kojeg uz znanstvene fondove ima i sve ostalo gradivo koje nije vezano uz javnu upravu u Hrvatskoj, pošto akvizicijska politika arhiva u većini slučajeva stavlja naglasak na gradivo državnih tijela. Prve naznake promjene ovakve akvizicijske politike u Hrvatskoj su se dogodile 1984. godine. Naime, tada su prilikom izrade arhivske klasifikacije fondova i zbirke definirane tri vrste fondova: državni, obiteljski i osobni fondovi te zbirke. Bio je to rezultat jačanja utjecaja ideje sveobuhvatnih arhiva o čemu je već bilo riječi.⁷⁹ Drugi problem je svojstven nearhivskim institucijama čije vodstvo često nema dovoljno sluha za sređivanje i vođenje brige o arhivskom gradivu unutar vlastite organizacije.

Međutim, nemaju sve države takav pristup znanstvenim arhivima. Naime, Babić je izdvojila četiri primjera dobre prakse gdje je vidljiva i višestoljetna briga za znanstveno arhivsko gradivo. Radi se o Berkeley Laboratory, Oxford University, kanadskom generičkom pristupu gradivu te australskoj praksi zaštite znanstvenog gradiva.⁸⁰ Osim toga, na temelju literature Babić je izdvojila tri najčešća tipa znanstvenih arhiva u svijetu: način bez modela, odnosno postojanje pismohrane (najčešći oblik u Hrvatskoj); pismohrana ili arhiv ustanove

---

⁷⁷ O važnosti i potencijalu znanstvenog arhivskog gradiva vidi više u: Silvija Babić, „Institucije i arhivsko gradivo o znanstvenoj funkciji hrvatskoga društva“, *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 9-40, <https://hrcak.srce.hr/62413>

⁷⁸ Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo znanstvenih institucija“ (Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, 2010), 17.

⁷⁹ Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 18.

⁸⁰ Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 20.

uzdignut na višu organizacijsku razinu koja čini više ili manje samostalnu ustrojbenu jedinicu; te arhivi ustrojeni kao samostalne znanstveno-informacijske institucije.⁸¹

Kada su u pitanju osobni fondovi znanstvenika situacija je nešto bolja. Naime, gradivo znanstvenika se sačuvalo u većem broju i to pretežno u nearhivskim ustanovama.⁸² Međutim, da bi se osobni fond neke osobe mogao identificirati kao znanstveni, Babić je ustanovila dva kriterija. Prvi i osnovni kriterij je profesija i zvanje osobe. Osim toga, u obzir su uzeti i ljudi koji nisu nužno bili znanstvenici ali su uvelike utjecali na znanost svojim radom. Na temelju tih kriterija Babić je uz pomoć *Pregleda arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske* iz 2006. utvrdila kako se u državnim arhivima tada nalazilo 97 osobnih fondova znanstvenika, s količinom gradiva od 183 d/m. Osim toga, utvrdila je kako se u nearhivskim ustanovama nalazi još 56 osobnih fondova znanstvenika, pri čemu NSK i HAZU prednjače.⁸³ Kada su u pitanju osobni znanstveni fondovi i specijalizirani arhivi važno mjesto zauzima i Sveučilište u Zagrebu, o čemu će više riječi biti u nastavku.

4.2. Arhivska služba Sveučilišta u Zagrebu

Kako bi se razumjelo važnost arhivskog gradiva Sveučilišta u Zagrebu, treba nešto reći i o specijaliziranim arhivima. Naime, važnu ulogu za osobne fondove znanstvenika mogli bi imati i specijalizirani arhivi čije osnivanje je omogućeno *Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima* iz 1997.⁸⁴ i 2018.⁸⁵ godine. Međutim, specijalizirani arhivi u Hrvatskoj nisu, barem formalno, zaživjeli u praksi, pa je nemoguće govoriti o iskustvima, odnosno prednostima i manama takvih arhiva. Glavni razlog zbog kojih specijalizirani arhivi u Hrvatskoj još uvijek nisu zaživjeli jesu visoki kriteriji koje treba zadovoljiti da bi ih se pokrenulo. Jedini primjer specijaliziranog arhiva u Hrvatskoj je Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata. Osim toga, obilježja specijaliziranog arhiva ima i Arhiv HRT-a u kojemu se čuva arhivsko gradivo vezano uz djelovanje ove medijske kuće. Osnovni razlog za izdvajanje arhivskoga gradiva HRT-a ali i drugih medijskih kuća jest specifičnost gradiva te njegova česta

---

⁸¹ Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 188-91.

⁸² Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 19.

⁸³ Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 84.

⁸⁴ NN 105/1997, čl. 41.

⁸⁵ NN 61/2018, čl. 31.

uporaba za tekuće produkcijske poslove.⁸⁶ Odlike specijaliziranog arhiva ima i Arhiv HAZU unutar kojega se nalazi i već spomenuta značajna količina osobnih fondova.⁸⁷

Veliki potencijal za razvoj specijaliziranog arhiva ima i Sveučilište u Zagrebu koje je kroz višestoljetnu tradiciju zauzelo središnje mjesto u znanstvenom, obrazovnom i kulturnom životu Hrvatske i ovog dijela Europe. Nažalost, zagrebačko je sveučilište jedno od rijetkih u Europi koje nema sveučilišni arhiv.⁸⁸ Međutim, to ne znači kako se o tome nije razmišljalo. Naime, HDA je krajem 1991. izradio *Elaborat o pretpostavkama za osnivanje i zadacima Arhiva Sveučilišta u Zagrebu* u kojemu su obrazložene stručne i organizacijske pretpostavke djelovanja takve ustanove unutar mreže državnih arhiva.⁸⁹ Nažalost, na tome se tada stalo, iako se o ovome pitanju raspravljalo i kasnijih godina.

Konačan pomak ostvaren je 2019. godine kada je osnovan Središnji ured za arhivsku građu Sveučilišta u Zagrebu na čije je čelo došla osoba iz arhivske struke (Vlatka Lemić).⁹⁰ Osnovni cilj Središnjeg ureda za arhivsku građu je „istraživanje i unaprjeđenje upravljanja arhivskim građivom Sveučilišta te razvoja sveučilišnog arhiva“. Zahvaljujući ovoj organizacijskoj jedinici od 2019. godine do danas ostvaren je zamjetan iskorak u unaprjeđenju arhivske službe na Sveučilištu u Zagrebu. Primjerice, 2019. godine pokrenuta je *Topoteka Sveučilišta u Zagrebu* s ciljem prezentacije bogate arhivske baštine široj javnosti.⁹¹ Osim toga, oblikovane su osnovne arhivske i dokumentacijske cjeline s ciljem daljnje arhivske obrade, poput zbirke fotografija, zbirke tiskovina, zbirke publikacija i drugog.⁹² Arhivski fondovi i zbirke na Sveučilištu se i dalje nadopunjavaju i formiraju, a pokrenut je i projekt *Virtualne zbirke Sveučilišta u Zagrebu – Vizbi*. Osnovna ideja *Vizbija* je povećati intenzitet digitalizacije

---

⁸⁶ Ivanović, *Priručnik*, 112-113.

⁸⁷ Vidi više u: Tadin, „Specijalizirani arhivi“, *Arhivski vjesnik*, br. 44 (2001): 43-51, <https://hrcak.srce.hr/9311>

⁸⁸ Lučić, *Osobni fondovi*, 88; Kolanović, „Arhivska služba Republike Hrvatske: stanje i izgledi razvoja“, *Arhivski vjesnik*, br. 44 (2001): 11-32, <https://hrcak.srce.hr/9301>

⁸⁹ Lemić, „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“, *Hrvatska revija*, br. 4 (2019), <https://www.matica.hr/hr/605/arhivska-bastina-sveucilista-u-zagrebu-30257/>

⁹⁰ Lemić, „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“, u *Sveučilište u Zagrebu 350 godina: 1669-2019*, ur. Mirjana Polić Bobić (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2019), 561-2.

⁹¹ „Topoteka Sveučilišta u Zagrebu“, Topoteka, pristupljeno 15. svibnja 2022, https://unizg.topoteka.net/?Impresum#ipp=100&p=1&searchterm=&t=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C7&s_f=chk_docname%2Cchk_mainkeywords%2Cchk_subkeywords&vp=false&sort=publish_date&sortdir=desc;

Topoteka omogućuje jednostavnu digitalizaciju i objavljivanje raznovrsnih povijesnih izvora te korištenje interaktivnim informatičkim alatima za njihovo opisivanje, predstavljanje i pretraživanje. Godine 2020. uvrštena je među 30 najboljih europskih kulturnih praksi i uključena je u Strategiju 21. O suradničkoj digitalnoj platformi Topoteka vidi više u: Lemić, „Suradnička digitalna platforma Topoteka“, *Muzeologija*, br. 56 (2019): 212-22, <https://hrcak.srce.hr/238457>; Lemić, „Arhivi, zajednica i društvo u globalnom okruženju: suvremeni trendovi i stručne prakse“, *Vjesnik Istarskog arhiva* 28 (2021): 191, <https://hrcak.srce.hr/267851>

⁹² Vidi više u: Lemić, „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“

gradiva koje bi se onda putem ove platforme dalo na uvid istraživačima, studentima, učenicima i široj javnosti.⁹³

Veći dio arhivskoga gradiva Sveučilišta u Zagrebu smješten je u Rektoratu Sveučilišta i njegovim sastavnicama, a jedan dio nalazi se i u HDA kao arhivskoj ustanovi koja je nadležna za Sveučilište te u drugim arhivskim i nearhivskim ustanovama. Teško je reći koliko se ukupno arhivskoga gradiva nalazi na svim sastavnicama i Rektoratu. Međutim, kada je u pitanju Rektorat tu se mogu dati nešto preciznije procjene. Lemić je na temelju dosadašnjih aktivnosti utvrdila kako je na Rektoratu pohranjeno oko 1.500 d/m arhivskoga gradiva.⁹⁴ Kada je u pitanju vrsta arhivskoga gradiva pohranjenog na Rektoratu, ono se može svrstati u nekoliko kategorija: administrativna i financijska dokumentacija, spisi sveučilišnih tijela, dokumentacija o polaznicima sveučilišnih studijskih programa te stručnoj i znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, raznovrsne arhivske zbirke i druge dokumentacijske cjeline nastale radom Sveučilišta i s njime povezanih institucija.⁹⁵

U nastavku će biti više riječi o arhivskom gradivu na MEFZG-u, jednoj od starijih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

4.3. Arhivska služba Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Moderno Sveučilište u Zagrebu s radom je započelo 19. listopada 1874. godine. Pri otvaranju Sveučilišta u Zagrebu bilo je zamišljeno da se pokrenu četiri fakulteta: Filozofski, Pravni, Bogoslovni i MEFZG. Međutim, nakon više pokušaja otvaranja MEFZG-a, ova je ideja provedena u djelo tek 19. prosinca 1917. godine. Prva tri profesora, koji se ujedno smatraju i osnivačima fakulteta, bili su kirurzi Teodor Wickerhauser i Miroslav Čačković, te otorinolaringolog Dragutin Mašek. Prvi dekan bio je Čačković, a prvo predavanje održao je anatom i osnivač Zavoda za anatomiju Drago Perović u siječnju 1918. godine. Ubrzo potom, počeli su se osnivati i pojedini zavodi i katedre.⁹⁶

Djelatnici MEFZG-a su u posljednjih 105 godina ostvarili brojne uspjehe koji su fakultet pozicionirali u krug najvažnijih znanstveno-nastavnih ustanova u Hrvatskoj i ovom dijelu

---

⁹³ „Virtualne zbirke Sveučilišta u Zagrebu“, Sveučilište u Zagrebu, pristupljeno 21. svibnja 2022, <https://unizg.eindigo.net/?ct=&key=about-project>

⁹⁴ Lemić, „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“, u *Sveučilište u Zagrebu*, 563.

⁹⁵ Lemić, „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“

⁹⁶ O osnutku Medicinskoga fakulteta i njegovoj povijesti vidi više u: *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, ur. Marko Pećina i Marijan Klarica (Zagreb: Sveučilišta u Zagrebu – Medicinski fakultet), 17-176.

Europe. Međutim, uz znanstveno-nastavne aktivnosti, na MEFZG-u se kroz tradiciju dužu od sto godina oblikovalo važno kulturno-povijesno nasljeđe koje se ugrubo može podijeliti na nekoliko segmenata: arhitektonska baština, arhivsko gradivo, muzejska građa, knjižnica i ostalo (spomenici, umjetnička djela, park Šalata i slično).⁹⁷ Za razliku od muzejskog ili arhivskoga gradiva, arhitektonska baština je najbolje istražena i valorizirana. Glavni razlog za to je što su se zgrade s vremenom obnavljale i nadograđivale čime se nametnula i potreba za istraživanjem istih.⁹⁸ Međutim, arhivska, muzejska i sva ostala baština na MEFZG još je uvijek nedovoljno istražena. Stručna, pa i šira javnost ne zna gotovo ništa o vrijednim muzejskim zbirkama koje se nalaze u sklopu MEFZG-a. Primjerice, osobito vrijedne muzejske zbirke čuvaju se na Zavodu za anatomiju „Drago Perović“, Zavodu za patologiju, Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku te Zavodu za histologiju i embriologiju. Iako, vrijednost ove muzejske građe još uvijek nije dovoljno prepoznata, postoje inicijative da se to promijeni.⁹⁹ Uz muzejsku građu treba spomenuti i Središnju medicinsku knjižnicu u sklopu koje se čuvaju različiti udžbenici, skripte i druga svjedočanstva važna za nastavu medicine. Osim nastavnih učila, knjižnica je važno mjesto jer se u njoj nalazi i različita periodika, stare knjige te ostala literatura koja ima veliki istraživački potencijal.¹⁰⁰

Kada je riječ o arhivskom gradivu, središnje mjesto zauzima pismohrana MEFZG-a. Za rad pismohrane zadužena je Martina Tisaj. U sklopu pismohrane MEFZG-a nalazi se gradivo od osnutka fakulteta, pa sve do danas. Arhivsko gradivo sačuvano u pismohrani većim se dijelom odnosi na znanstveno-nastavnu aktivnost i gradivo vezano uz opće poslovanje. Osim toga, u pismohrani se mogu pronaći i zapisi vezani uz studente, različiti nacrti i drugo gradivo. Međutim, teško je utvrditi u kakvom je stanju i o kojoj se točno količini gradiva radi.¹⁰¹ Prvi i glavni razlog je razasutost gradiva na više lokacija. Naime, u sklopu MEFZG-a danas djeluje

---

⁹⁷ Marko Kolić i Lemić, „Digitalna prezentacija arhivske baštine Medicinskog fakulteta – suradnička platforma Topoteka“, *List Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 40, br. 2 (prosinac 2021): 143.

⁹⁸ Vidi više u: Marina Bagarić, „Izgradnja Medicinskog fakulteta u Zagrebu“, u: *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, 33-47. Darko Bošnjak, „Nekretnine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: stjecanje, oduzimanje i uknjižba“, u: *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, 48-54.

⁹⁹ Povodom 85 godina postojanja Zavoda za patologiju MEFZG-a dolazi do preuređenja Muzeja makroskopskih patoloških preparata. Osim toga, sljedeći je korak učinjen u akademskoj godini 2011/2012. uspostavom suradnje između Medicinskog muzeja u Berlinu i Zavoda za patologiju MEFZG-a. Tom je prilikom došla i glavna preparatorica berlinskog muzeja Navena Widulin u Zagreb, a voditelj muzeja Thomas Schnalke održao je i predavanje na Tridesetom memorijalnom sastanku Sergej Saltykow. Nažalost, potres koji je pogodio Zagreb u ožujku 2020. nanio je veliku štetu prostoriji u kojoj su preparati nalaze te je daljnja sudbina muzeja neizvjesna. Vidi više u: Anton Zimolo, Stanko Jukić, Sven Seiwerth i Lovorka Batelja, *Prvih 85 godina* (Zagreb: Medicinska naklada, Zavod za patologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008), 31-2; *Zavod za patologiju Medicinskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu: slijedećih pet godina (2008-2012)* (Zagreb, 2012), 8.

¹⁰⁰ Kolić i Martina Tisaj, „Arhiv Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu“, *@rhivi*, br. 9 (2021): 35.

¹⁰¹ Kolić i Tisaj, „Arhiv Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu“, 35.

pet ustrojstvenih jedinica: podružnice, nastavno ustrojstvene jedinice, znanstveno ustrojstvene jedinice, znanstveni centri izvrsnosti te stručne ustrojstvene jedinice. Unutar ovih ustrojstvenih jedinica djeluje niz manjih jedinica. Takvo ustrojstvo stvara veliki problem pri planiranju i organizaciji arhivske službe na MEFZG. Drugi problem je nesređenost gradiva. Naime, kroz vrijeme gradivo se nerijetko preseljavalo na nepropisan način, jedan dio se i izgubio, a dokumentacija se i danas čuva u često neadekvatnim uvjetima.¹⁰² U konačnici, sve to otežava dostupnost arhivskoga gradiva koje je većim djelom gotovo potpuno nedostupno zainteresiranoj javnosti.

Međutim, neki pravni segmenti na MEFZG-u su dobro uređeni i mogu poslužiti kao poticaj za razvoj dobre arhivske prakse. Radi se o internim aktima koji uređuju znanstvenu aktivnost na MEFZG: *Pravila dobre akademske prakse za znanstveni rad na Medicinskom fakultetu*, *Pravila dobre akademske prakse pri pisanju, objavljivanju i recenziranju znanstvenih i stručnih publikacija* te *Pravila postupanja pri optužbama za znanstveno nedolično postupanje i prijave u znanosti*. Babić ističe dva ključna razloga zbog kojih su ovi akti važni i za razvoj arhivske djelatnosti. Prvi je razlog intencija koja nastoji urediti važan segment rada ustanove. Drugi razlog je što sva tri dokumenta barem djelomično uređuju i pitanje upravljanja dokumentima.¹⁰³ Na snazi je i *Pravilnik o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva* kojim je uređena arhivska djelatnost na MEFZG.¹⁰⁴ Osim toga, treba reći kako arhivsku/spisovodstvenu djelatnost na MEFZG i drugim nearhivskim ustanovama uređuju i zakoni i pravilnici na nacionalnoj razini. Svakako treba spomenuti *Zakon o arhivskom gradivu i arhivima* o kojemu je već bilo riječi. Uz navedeni zakon, važnu ulogu ima i *Pravilnik o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva*.¹⁰⁵ *Pravilnik* se odnosi na „tijela javne vlasti i na pravne i fizičke osobe koje su obuhvaćene Popisom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva u nadležnosti arhiva kao i na vlasnike ili posjednike privatnog arhivskog gradiva upisane u Upisnik vlasnika ili posjednika privatnoga arhivskoga gradiva“.¹⁰⁶ Iz ovoga proizlazi kako je *Pravilnik* između ostalog nadležan i za gradivo MEFZG-a.

---

¹⁰² Kolić i Lemić, „Digitalna prezentacija arhivske baštine Medicinskog fakulteta – suradnička platforma Topoteka“, 143.

¹⁰³ Vidi više u: Babić, „Arhivi i arhivsko gradivo“, 22-3.

¹⁰⁴ „Pravilniku o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva“, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pristupljeno 27. svibnja 2022, <https://mef.unizg.hr/app/uploads/2015/09/Pravilnik-o-zastiti-arhivskog-i-registraturnog-gradiva.pdf>

¹⁰⁵ „Pravilnik o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva“, *Narodne novine*, dalje: NN 105/2020

¹⁰⁶ NN 105/2020, čl. 1

Uz postojeće zakonodavne okvire, posljednjih nekoliko godina, provode se različite aktivnosti kako bi se unaprijedila arhivska služba MEFZG-a. Primjerice, MEFZG se 2021. godine uključio u rad digitalne platforme *Topoteka Sveučilišta u Zagrebu*. Fakultet je na ovoj platformi zastupljen kroz nekoliko tematskih cjelina: prirodne katastrofe (potres 2020), fakulteti i akademije (Medicinski fakultet) i povijesne teme (Klub medicinara u Zagrebu 1918-1941).¹⁰⁷ Osim toga, u rujnu 2021. godine u sklopu digitalne platforme Spacetime Layers¹⁰⁸ izrađen je sloj pod nazivom „Putevima medicinske baštine – Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Šalata i Zeleni brijeg iz drugačije perspektive“. Sloj je podijeljen na sedam mjesta interesa, a ima za cilj upoznati javnost s jednim dijelom bogate kulturno-povijesne baštine MEFZG-a.¹⁰⁹ U konačnici, različite obljetničke proslave potaknule su inicijative da se kulturno-povijesna baština, pa tako i arhivska, počnu valorizirati na pravilan način. Ovdje svakako treba spomenuti Zavod za patologiju MEFZG-a koji ove godine slavi stotu obljetnicu postojanja. Potaknut time, Zavod za patologiju se uključio i u WAAT projekt čiji je rezultat videozapis „Sergej Saltykow – jučer, danas, sutra“ koji je nastao, između ostaloga, i na temelju arhivskoga gradiva MEFZG-a.¹¹⁰ WAAT projekt Erasmus+ trajao je od 1. prosinca 2020. do 31. svibnja 2022. Projekt je bio posvećen promociji i razmjeni dobrih praksi te razvoju novih sadržaja s ciljem promicanja vrijednosti kulturne baštine između različitih europskih zemalja.¹¹¹ Zavod za patologiju u projektu je predstavljen kroz videozapis koji je posvećen patologu Sergeju Saltykoku, osnivaču Zavoda. U konačnici, i ovaj je diplomski rad, koji za cilj ima srediti jedan mali dio arhivskoga gradiva MEFZG-a i Zavoda za patologiju, rezultat nastojanja da se unaprijedi arhivska djelatnost ove ustanove.

---

¹⁰⁷ Vidi više u: Kolić i Lemić, „Digitalna prezentacija arhivske baštine Medicinskog fakulteta – suradnička platforma Topoteka“, 144; „Topoteka Sveučilišta u Zagrebu“

¹⁰⁸ Spacetime Layers je suradnička platforma koja za cilj ima prezentaciju kulturne, povijesne i prirodne baštine. Osmislio ga je Patrick Trentelman. Platforma funkcionira po načelu slojeva i mjesta interesa. Vidi više u: Patrick Trentelman, „Spacetime Layers: aplikacija za zajedničko mapiranje baštine“, *@rhivi*, br. 8 (2020): 8-10.

¹⁰⁹ Vidi više u: Kolić, „Kulturno-povijesna baštine Medicinskog fakulteta na digitalnim platformama“, *@rhivi*, br. 10 (2021): 35-6; Kolić, „Spacetime Layers kao sredstvo prezentacije kulturno-povijesne baštine – primjeri iz Hrvatske“, u *Razvoj publike - Digitalni alati i komunikacijske prakse u baštinskim ustanovama*, ur. Lemić i Tamara Štefanac (Zagreb: ICARUS Hrvatska, 2021), 60.

¹¹⁰ Kolić i Karla Draženović, „Sergej Saltykow – jučer, danas, sutra“, snimljena 2022, Zagreb, videozapis, 04:57, <https://waatproject.eu/archives/video/sergej-saltykow-yesterday-today-tomorrow>

¹¹¹ O projektu vidi više u: „WAAT priručnik“, WAAT, pristupljeno 17. svibnja 2022, <https://waatproject.eu/guide-croatian#post-3758-footnote-ref-1>

5. Osobni fond Anton Zimolo

Središnja tema diplomskog rada je obrada i opis osobnog fonda patologa Antona Zimole čije je gradivo pohranjeno na Zavodu za patologiju MEFZG-a. Anton Zimolo rodio se 28. veljače 1912. godine u Mostaru. Umro je u Zagrebu 2. travnja 2011. godine. Studij medicine završio je 1936. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu. Bio je sudionik Narodnooslobodilačke borbe, a po završetku rata 1948. godine dolazi na Zavod za patologiju gdje je dobio specijalizaciju iz patološke anatomije kod Sergeja Saltykova, tadašnjeg predstojnika Zavoda za patologiju MEFZG-a. Predstojnik Zavoda za patologiju MEFZG-a bio je od 1963. do 1979. godine. Pročelnik Katedre za patologiju MEFZG-a bio je od 1963. do 1976. godine. Bio je prodekan MEFZG-a od 1966. do 1970, a od 1970. do 1975. godine obnašao je funkciju dekana MEFZG-a. Kroz karijeru je ostvario niz uspjeha i uvelike unaprijedio patologiju kao struku u Jugoslaviji. Osim toga, za života je bilježio različite aktivnosti u kojima je sudjelovao, a rezultat toga je i arhivsko gradivo koje je predmet interesa ovog diplomskog rada.

Naime, u periodu između 1941. i 1979. godine sačuvano je 1,7 d/m, odnosno 18 kutija Zimolovog arhivskoga gradiva. Međutim, teško je reći u kojoj mjeri se sačuvalo cjelokupno gradivo koje je Zimolo sakupio. Naime, gradivo se od početka 1980-ih, kada je Zimolo otišao u mirovinu, čuvalo u neadekvatnim uvjetima, pri čemu je seljeno nekoliko puta. Osim toga, ne postoji sustavna evidencija o arhivskom gradivu pohranjenom na Zavodu za patologiju MEFZG-a zbog čega je nemoguće reći koliko je gradiva od 1980-ih do danas preostalo.

Glavni razlog za sređivanje ovog fonda bio je dobra sačuvanost arhivskoga gradiva. Naime, za razliku od ostalih ostavština koje su se u većoj ili manjoj mjeri sačuvale na MEFZG-u ova svakako spada među najbolje sačuvane. Osim toga, iako se ostavština nije uvijek čuvala u idealnim uvjetima, u jako je dobrom stanju u odnosu na ostale. U konačnici, sam Zimolo je sustavno prikupljao i sređivao gradivo s ciljem da ga ostavi Zavodu za patologiju MEFZG-a na kojemu je proveo najveći dio svojeg profesionalnoga života.

Arhivsko gradivo fonda se do potresa, koji je pogodio Zagreb u ožujku 2020., nalazilo u prostoriji kraj zavodske knjižnice.¹¹² Nakon toga, gradivo je prilikom saniranja štete nastale

---

¹¹² Vidi Sliku 1. u prilogima.

potresom i pripreme za rekonstrukcijsku obnovu premješteno u knjižnicu. Tada je započelo i sređivanje ovog fonda.¹¹³ Postupak sređivanja arhivskog gradiva i izrade sumarnog inventara započeo je 8. ožujka, a završio je 16. svibnja 2022. godine. Ukupno je utrošeno 126 radnih sati ili 21 dana, u prosjeku 6 sati svaki dan.¹¹⁴ Rezultat toga je sumarni inventar izrađen u skladu s Međunarodnom normom za opis arhivskog gradiva ISAD(G), koji se donosi u nastavku. Osobni se fond trenutno nalazi u zavodskoj knjižnici dok se ne osigura adekvatno mjesto, što se očekuje po završetku obnove zgrade Zavoda.

5.1. Sumarni inventar osobnog fonda Anton Zimolo

Opis fonda

1. područje identifikacije

Signatura

HR – MEFZG – 1

Naslov

Zimolo, Anton

Vrijeme nastanka gradiva

1941.-1979.

Razina opisa

Fond

Količina i nosač jedinice opisa

1,7 d/m, 18 kutija

2. Područje konteksta

Naziv stvaratelja

Anton Zimolo

---

¹¹³ Vidi Sliku 2. u prilogima.

¹¹⁴ Vidi Sliku 3. i Sliku 4. u prilogima.

Život i rad Antona Zimole¹¹⁵

Anton Zimolo rodio se 28. veljače 1912. godine u Mostaru. Umro je u Zagrebu 2. travnja 2011. godine. Studij medicine završio je 1936. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu. Tijekom studija volontirao je u rodilištu u Pragu i u propedeutičkoj klinici u Parizu te radio u Institutu za histologiju u Beogradu. Osim toga, bio je aktivan i u studentskim organizacijama medicinara.

Po završetku studija, 1937. godine, zapošljava se kao vojni liječnik. Prvi put se na natječaj za asistenta na Zavodu za patologiju MEFZG-a javlja 1941. godine, no uslijed ratnih okolnosti privremeno odustaje od znanstvene-nastavne karijere i uključuje se u Narodnooslobodilačku borbu. Tijekom rata došao je do čina potpukovnika i šefa odsjeka Sanitetskog odjeljenja Vrhovnog štaba Narodno oslobodilačke vojske. Zbog ratnih zasluga stekao je brojna odlikovanja, poput Ordena za hrabrost, Ordena zasluga za narod II. stupnja i bugarskog odlikovanja za ratne zasluge.

Vojnu karijeru okončao je 1948. godine kada dobiva specijalizaciju iz patološke anatomije kod Sergeja Saltykova, tadašnjeg predstojnika i osnivača Zavoda za patologiju MEFZG-a. Specijalizaciju je završio 1951. Godine 1958. je doktorirao te postao naslovni docent. Sljedeće, 1959. godine promoviran je u sveučilišnog docenta. Godine 1963. postao je izvanredni profesor. Iste je godine otišao na poslijediplomski studij iz ginekološke patologije u Londonu na Chelsea Hospital for Women. Redoviti profesor postao je 1969. godine. Znanstveni savjetnik postao je 1977. godine. Umirovio se 1983. godine.

Sudjelovao je u formiranju prosekture u Bolnici za zarazne bolesti u Zagrebu. U navedenoj bolnici je radio između 1955. i 1957. godine gdje je obnašao dužnost prosektora. Osim toga, sudjelovao je i u osnivanju Zavoda za ginekološku i perinatalnu patologiju. Kao predstojnik Zavoda za patologiju MEFZG-a sudjelovao je u pokretanju brojnih prosektura diljem Hrvatske, poput Splita, Varaždina, Rijeke, Slavenskog Broda i drugih.

Predstojnik Zavoda za patologiju MEFZG-a bio je od 1963. do 1979. godine. Pročelnik Katedre za patologiju MEFZG-a bio je od 1963. do 1976. godine. U tome periodu uvelike je

---

¹¹⁵ Korištena literature: Zimolo, Jukić, Seiwerth i Batelja, *Prvih 85 godina*, 82-5; Martin Kuhar i Branko Šimat, „Dekani Medicinskog fakulteta“, u *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, 64-5.; „Antun Zimolo (1912-2011)“, Društvu sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu, pristupljeno 07. travnja 2022, <https://dsn-zg.hr/dosadasnji-predsjednici-drustva/>

unaprjeđen rad Zavoda kroz usavršavanje djelatnika na specijalizacijama i subspecijalizacijama u vodećim patološkim centrima zapada. Potaknuo je osnutak Odjela za medicinsku citologiju i citodijagnostiku te laboratorija za histokemiju. Veliki iskorak napravio je i pokretanjem laboratorija za elektronsku mikroskopiju u suradnji s Biološkim institutom Sveučilišta u Zagrebu i Institutom „Ruđer Bošković“. Osim toga, Zimolo je uredio i zavodsku knjižnicu i laboratorij za histopatologiju. Uza sve to, zaslužan je za organizaciju I. kongresa patologa koji se održao u Zagrebu 1969. godine. Uz domaće izlagače, na kongresu je sudjelovalo i 16 izlagača iz Europe i Amerike.

Od 1966. do 1970. godine obnašao je funkciju prodekana na MEFZG-u. Od 1970. do 1975. godine vršio je funkciju dekana MEFZG-a. Kao dekan intenzivno se zalagao za jačanje novih znanstvenih disciplina, poput medicinske farmakologije i medicinske informatike. Zalagao se za veću zastupljenost studenata i asistenata u odborima i tijelima MEFZG-a. Zalagao se i za reformu nastave, a za njegova je mandata donesen novi nastavni plan za prvu i drugu godinu medicinskog studija. Uz to, uveo je funkciju studentskih predstavnika na svim katedrama te dao veću potporu studentima za časopis *Medicinar*.

Bio je član različitih društava, komisija i drugih znanstveno-nastavnih tijela. U dva je navrata bio predsjednik Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika, od 1971. do 1974. i od 1978. do 1980. godine. Zimolo je sudjelovao i u inicijativi za osnivanje komisije za stambene probleme članova Sveučilišta. Od 1969. godine bio je predsjednik odbora za investicije Sveučilišta. Kao član Skupštine grada Zagreba surađivao je u pripremama Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba koji je objavljen 1970. godine. Bio je član Akademije Medicinskih znanosti Hrvatske od 1972. godine. Od 1960. do 1967. godine bio je predsjednik Republičkog odbora za borbu protiv raka. Godine 1964. sudjelovao je na osnivačkom sastanku Europskog društva za patologiju. Bio je počasni član Društva za patologiju i sudsku medicinu, Hrvatskog liječničkog zbora i Liječničke komore.

Način preuzimanja ili predaje gradiva

Cjelina gradiva koja se nalazi na Zavodu za patologiju MEFZG-a nastala je kao rezultat Zimolova rada u toj ustanovi. Nema traga o tome kada je gradivo preuzeto. Međutim s obzirom na sastav i okolnosti u kojima je gradivo nastalo i očuvalo se do danas, smatra se vlasništvom Zavoda za patologiju MEFZG-a.

3. Područje sadržaja i ustroja

Sadržaj

Osobni fond Antona Zimole sastoji se od gradiva koje je nastalo kao rezultat Zimolova rada na MEFZG-u od 1941. do 1979. godine. Prilikom sređivanja unutar fonda je oblikovano šest serija. Prva serija se sastoji od osobnih dokumenata koji su najvećim djelom nastali prilikom Zimolova napredovanja. Druga serija obuhvaća gradivo vezano uz djelovanje u znanstvenim i upravnim institucijama te u komisijama i drugim organizacijama. Treća serija obuhvaća gradivo vezano uz Zimolovu znanstveno-nastavnu djelatnost. Četvrtu seriju sačinjava korespondencija. Petu seriju čini hemeroteca čiji je sadržaj raspoređen u nekoliko tematskih cjelina. U konačnici, šestu seriju sačinjava gradivo različite provenijencije koje se ne može uklopiti niti u jednu od prethodnih serija.

Iako gradivo nije u cijelosti sačuvano uslijed različitih okolnosti, može se reći kako uvelike pridonosi razumijevanju Zimolova profesionalnog razvoja. Iz sačuvanog gradiva vidljivo je kako je Zimolo neke stvari ciljano čuvao. Primjerice, dokumentaciju o pojedinim istraživanjima koja je provodio organizirao je u cjeline. Osim toga, tematski je sakupljao novinske članke na koje je nerijetko pisao datum i podcrtavao ono što ga je zanimalo.

Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Prilikom sređivanja izlučeni su duplikati. Osim toga, posebno je izdvojeno gradivo koje je došlo naknadnim unosima, a ne pripada Zimolovoj osobnoj ostavštini. To je posljedica neadekvatnog čuvanja gradiva koje se nerijetko selilo, ovisno o potrebama drugih djelatnika na Zavodu za patologiju MEFZG-a.

Dopune

Postoji mogućnost dopunjivanja fonda gradivom koje se nalazi kod obitelji. Osim toga, postoji mogućnost preuzimanja gradiva od strane drugih institucija i ostalih organizacija u kojima je Zimolo djelovao. Trenutno nije moguće utvrditi tempo preuzimanja i količinu gradiva koje bi se preuzelo.

Plan sređivanja

Gradivo do sada nije bilo sređivano, izuzev aktivnosti koje je samoinicijativno provodio sam Zimolo. Do sređivanja, gradivo se nalazilo u ostavi smještenoj kraj zavodske knjižnice.

Sređivanju gradiva aktivnije se pristupilo nakon potresa koji je pogodio Zagreb u ožujku 2020. Uslijed štete koja je nastala bilo je potrebno ukloniti sve što bi moglo smetati u obnovi zgrade. Gradivo je bilo privremeno smješteno u kartonske kutije. Prije nego li se krenulo u postupak sređivanja, gradivo je uklonjeno iz kutija kako bi se moglo utvrditi njegovo stanje i krenuti u postupak sređivanja. Prilikom sređivanja gradivo je očišćeno od željeznih predmeta i plastike te uloženo u košuljice i arhivske kutije. Gradivo je posloženo prema tematskim cjelinama kronološkim redom. Izuzetak je korespondencija koja je složena abecedno. Fotografije nisu izdvojene u zasebnu zbirku, već su ostavljene kao dio fonda. Koliko je bilo moguće, poštivan je poredak kojega je usustavio sam stvaratelj. Formirane su, popisane i signirane arhivske jedinice.

4. Područje uvjeta dostupnosti i korištenja

Uvjeti dostupnosti

Dostupno sukladno *Pravilniku o korištenju javnog arhivskog gradiva* (NN 121/2019) i *Pravilniku o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva*¹¹⁶.

Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Umnožavanje dozvoljeno sukladno *Pravilniku o korištenju javnog arhivskog gradiva* (NN 121/2019).

Jezik/pismo u gradivu

Od jezika je najzastupljeniji hrvatski, a manjoj mjeri engleski, srpski, francuski i ruski. Od pisama su zastupljeni latinica i ćirilica.

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Veći dio gradiva sastoji se od papira koji je ponegdje djelomično oštećen na rubovima. Manji dio fonda sastoji se od crnobijelih fotografija u dobrom stanju bez značajnih oštećenja.

Obavijesna pomagala

Sumarni inventar

---

¹¹⁶ „Pravilniku o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva“

5. Područje dopunskih izvora

Postojanje i mjesto čuvanja izvornika

Dio gradiva nastao prilikom Zimolova vršenja različitih dužnosti (dekan, prodekan, predsjednik raznih društava i slično) u originalu se mogu pronaći na više mjesta. Međutim, nije poznato jesu li se originali u tim organizacijama očuvali. Osim toga, Zimolo je na gradivu često pisao razne bilješke čime su sačuvani dokumenti jedinstveni i ujedno predstavljaju zanimljiv izvor za istraživanje.

Postojanje i mjesto čuvanja preslika

Nije poznato postojanje preslika.

Dopunski izvori

Dopunski izvori za proučavanje Antona Zimole mogu se pronaći u ostalom gradivu pohranjenom na Zavodu za patologiju MEFZG-a i u pismohrani MEFZG-a. Osim toga, kao dopunski izvor može poslužiti gradivo pohranjeno u pismohrani Sveučilišta u Zagrebu, Društvu sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu, Hrvatskom liječničkom zboru i ostalim ustanovama i organizacijama u sklopu kojih je Zimolo djelovao.

6. Područje napomena

Napomena

Prilikom citiranja navode se signatura i naziv zbirke te signatura i naziv konkretne arhivske jedinice tj. predmeta. Npr. HR – MEFZG – 1-1.5 Put u Moskvu u okviru državne zdravstvene delegacije (iskaznica, menu i drugo)

7. Područje kontrole opisa

Napomena arhivista

Poslove obrade i sređivanja obavio je Marko Kolić. Sumarni inventar izradio je Marko Kolić.

Pravila ili propisi

Opis izrađen u skladu s Općom međunarodnom normom za opis arhivskoga gradiva ISAD(G).

Nadnevak sređivanja i izrade opisa

Od ožujka do svibnja 2022.

Inventarni opis gradiva

HR – MEF – 1-1	<u>Osobni dokumenti</u>
Razina opisa	Serijski
Vrijeme nastanka	1941.-1969.
Količina jedinica	0,06 d/m, 1 kutija
Sadržaj	Serijski se sastoji od dokumenata vezanih uz napredovanje, pozivnica, priznanica, prijemnica i dokumentacije vezane uz Zimolov put u SSSR 1956. godine.

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
1.1.	Dokumentacija nastala za potrebe javljanja na asistentsko mjesto Zavoda za patologiju MEF-a (molba, prijepisi krsnog lista, domovnice, diplome, svjedodžba o vladanju i drugo)	1941.	Kutija br. 1
1.2.	Potrošačke karte, priznanice, prijavnice i muzejska ulaznica	1948.-1952.	Kutija br. 1
1.3.	Odbori, komisije i sudjelovanje na tečajevima	1952.-1970.	Kutija br. 1
1.4.	Pozivnice	1953.-1964.	Kutija br. 1
1.5.	Put u Moskvu u okviru državne zdravstvene delegacije (iskaznica, menu i drugo)	1956.	Kutija br. 1
1.6.	Izbor za docenta	1958.	Kutija br. 1
1.7.	Izbor za redovnog profesora i prijepis dokumentacije vezane uz prijašnji izbor za izvanrednog profesora	1967.	Kutija br. 1

1.8.	Odluka o imenovanju u Skupštinu Republičke zajednice za financiranje usmjerenog obrazovanja u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj	1969.	Kutija br. 1
1.9.	Različite bilješke	1948.-?	Kutija br. 1

HR – MEF – 1-2	<u>Društveno-političke, javne i upravne funkcije</u>
Razina opisa	Serijska
Vrijeme nastanka	1949.-1973.
Količina jedinica	0,9 d/m, 9 kutija
Sadržaj	Serijska se sastoji od dokumentacije nastale prilikom obavljanja različitih dužnosti koje je Zimolo vršio na MEFZG-u i drugim znanstveno-stručnim ustanovama i društvima. Osim toga, serijska sadrži i podatke vezane uz Zimolov rad u različitim komisijama, tijelima vlasti grada Zagreba i drugo.

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
2.1.	Studenti (bilješke s predavanja, studentska udruženja, bilješke s ispita, Plakat „Drugovi studenti zagrebačkog sveučilišta“, časopis „Medicinar na autoputu“, br. 2, časopis „List saveza studenata medicine“, br. 3, plakat „Tjedan 'Medicinar'“)	1946.-1974.	Kutija br. 1
2.2.	Zavod za patologiju (razna dokumentacija i Poslovník)	1949.-1977.	Kutija br. 2

	fotolaboratorija Zavoda za patologiju i patološku anatomiju MEF-a)		
2.3.	Zbor liječnika Hrvatske (pozivi na sastanke i godišnje izvješće za 1961/62)	1951.-1973.	Kutija br. 2
2.4.	Društvo nastavnika sveučilišta, visokih škola i suradnika naučnih ustanova SR Hrvatske (pozivi, obavijesti, plakat „Savez sindikata Jugoslavije Društvo nastavnika sveučilišta, visokih škola i saradnika naučnih ustanova Zagreb“	1952.-1965.	Kutija br. 2
2.5.	Stambene okolnosti službenika MEFZG-a (uz dokumente postoje i četiri neidentificirane fotografije koje prikazuju građevinske radove)	1952.-1961.	Kutija br. 2
2.6.	Dogradnja KBC-a i MEFZG-a (razni dokumenti nastali za potrebe građevinskih zahvata, dokumentacija vezana uz spor s općinom Medveščak, elaborati nastali za potrebe dogradnje KBC-a)	1954.-1974.	Kutija br. 2, 3, 4
2.7.	Reforma nastave (razni dokumenti i Uredba medicinskih fakulteta sa svim saveznim propisima)	1952.-1970.	Kutija 4, 5
2.8.	Savez komunista Hrvatske (Komitet SK Medicinskog fakulteta, sudjelovanje u zdravstvenoj politici grada Zagreba, izvješća)	1953.-1970.	Kutija br. 5
2.9.	Slučaj interne klinike	1954.-1966.	Kutija br. 6

2.10.	Ispitivanje prilika u Ginekološkoj klinici MEFZG-a	1955.-1957.	Kutija br. 6
2.11.	Savezni savet za naučni rad (dokumentacija vezana uz projekt za korištenje US-usa sredstava)	1961.-1964.	Kutija br. 6
2.12.	Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada	1963.-1964.	Kutija br. 6
2.13.	Savet za medicinska istraživanja Saveznog saveta za koordinaciju naučnih istraživanja	1963.-1964.	Kutija br. 7
2.14.	Prodekanski period (izvješća, planovi i bilješke)	1965.-1970.	Kutija br. 7, 8
2.15.	Jugoslavenska pagvaška grupa	1967.	Kutija br. 8
2.16.	Savezni fond za finansiranje naučnih delatnosti	1968.-1970.	Kutija br. 9
2.17.	Dekanski period (izvješća, planovi i bilješke sa sjednica)	1970.-1973.	Kutija br. 9
2.18.	Razne komisije, odbori, prijepisi dokumenata i bilješke	1949.-1964.	Kutija br. 9, 10

HR – MEF – 1-3	<u>Znanstveno-stručna djelatnost</u>
Razina opisa	Serijska
Vrijeme nastanka	1946.-1979.
Količina jedinica	0,5 d/m, 5 kutija
Sadržaj	Serijska se sastoji od dokumentacije nastale kao rezultat Zimolovih znanstvenih interesa. Unutar serije se nalazi gradivo vezano za

	elektronski mikroskop, kongrese te razne znanstveno-stručne projekte.
--	---

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
3.1.	Bolest arterija	?	Kutija br. 11
3.2.	Razne bilješke koje se tiču različitih tema iz patologije	?	Kutija br. 11
3.3.	Opekotine (razne bilješke i zapažanja)	?	Kutija br. 11
3.4.	Upute za sekcije (dokumenti i razne ilustracije)	?	Kutija br. 11
3.5.	ZAMTES	?	Kutija br. 11
3.6.	Poremećaji u ishrani (fotografije, ilustracije i dokumenti)	1946.-1950.	Kutija br. 11
3.7.	Organizacija patološke službe u Hrvatskoj (ilustracije, statistike, dokumenti)	1951.-1962.	Kutija br. 11
3.8.	Kongresi, simpoziji i skupovi (dokumentacija vezana uz razne kongrese, simpozije i skupove te uz I. svjetski kongres za histokemiju i citokemiju, II. intrasekcijski sastanak ginekoloških sekcij Slovenskoga zdravniškoga društva, VII. kongres Udruženja anatoma Jugoslavije, Prvi kongres patologa Jugoslavije, Memorijalne sastanke Sergej Saltykow, pozivnice, katalog i obavijesti o skupovima)	1953.-1977.	Kutija br. 11, 12

3.9.	Borba protiv raka (razne bilješke, statistike, rasprave, koncepti, Prvi kongres kancerologa u Beogradu, razni statistički podaci vezani uz liječenje raka)	1954.-1970.	Kutija br. 12, 13
3.10.	Istraživanja na području biologije (razne bilješke, dokumenti i korespondencija)	1957.	Kutija br. 13
3.11.	Istraživanje renalne insuficijencije akuta	1960.	Kutija br. 13
3.12.	Uloga i zadaci suvremenih dispanzera	1960.	Kutija br. 13
3.13.	Patološko-anatomska i sudsko-medicinska služba u ratu	1961.	Kutija br. 13
3.14.	Korespondencija vezana uz rasprave o izdavanju knjiga i skripti iz patologije	1961.-1962.	Kutija br. 13
3.15.	Istraživanje homeopatskog sistema (dokumenti, fotografije i ilustracije)	1962.	Kutija br. 13
3.16.	Klasifikacija aterosklerotskih promjena (dokumenti, bilješke i jedna fotografija)	1965.	Kutija br. 13
3.17.	Genetska istraživanja u medicini	1965.-1970.	Kutija br. 14
3.18.	Enciklopedija našeg vremena (pozivi i mogući koncepti)	1966.-1967.	Kutija br. 14
3.19.	Istraživanje tuberkuloze (razne bilješke i zapažanja nastala prilikom istraživanja)	1966.-1967.	Kutija br. 14
3.20.	Elektronski mikroskop (razni dokumenti nastali prilikom uspostavljanja laboratorija za elektronsku mikroskopiju, nacrti nastali za potrebe preuređenja prostorija za laboratorij,	1965.-1975.	Kutija br. 14

	album fotografija nastalih prilikom uređenja prostorija laboratorija i postavljanja elektronskog mikroskopa)		
3.21.	Patološko-anatomska dijagnoza	1976.-1979.	Kutija br. 15
3.22.	Razna znanstveno-stručna djelatnost (bilješke, dokumenti vezani uz istraživanja, fotografije)	1948.-1970.	Kutija br. 15

HR – MEF – 1-4	<u>Korespondencija</u>
Razina opisa	Serijska
Vrijeme nastanka	1954.-1978.
Količina jedinica	0,04 d/m, 1 kutija
Sadržaj	Serijska sadrži privatne i službene dopise vezane uz stvaratelj rad.

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
4.1.	Institucije	1954.-1978.	Kutija br. 16
4.2.	Osobe Bačić, primarius dr. Milivoj Begić, dr. Svetozar Borić, asistent Zavoda za kemiju Franjo Dražančić, doc. dr. A. Čehović, dr. Georges Gvozdanović, prof. dr. Vladimir Kosovac, Dragutin Madjaric, Drago I. Martini, dr. Aldo Pavelić, Zlatko Petrović, Ferdo	1955.-1976. 1967. 1962. 1958. 1970. 1955. 1970. 1970. 1969. 1976. ?	Kutija br. 16

	Ristović Vukšić, dr. Pero Zergollern, Ljiljana Nečitljivo	1961. 1973. 1970. 1956. ?	
--	--	---------------------------------------	--

HR – MEF – 1-5	<u>Hemeroteka</u>
Razina opisa	Serijska
Vrijeme nastanka	1944.-1975.
Količina jedinica	0,2 d/m, 2 kutija
Sadržaj	Serijska se sastoji od sakupljenih novinskih članaka koji se dotiču medicinskih tema, znanosti i obrazovanja te raznih drugih tema vezanih uz politiku, društvo i svakodnevicu u kojoj je Zimolo živio.

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
5.1.	Medicinske teme	1945.-1975.	Kutija br. 16
5.2.	Znanost i obrazovanje	1950.-1969.	Kutija br. 16
5.3.	Razno	1944.-1971.	Kutija br. 17

HR – MEF – 1-6	<u>Razno</u>
Razina opisa	Serijska
Vrijeme nastanka	?
Količina jedinica	0,5 d/m, 2 kutije

Sadržaj	Seriya se sastoji od dokumentacije koju je bilo teško povezati s ostalim serijama. Radi se o različitim mapama, statistikama, fotografijama i ilustracijama.
---------	--

Signatura arhivske jedinice	Naziv i sadržaj	Godina	Tehnička jedinica
6.1.	Portret Andrije Štampara	?	Kutija br. 17
6.2.	Razne fotografije	?	Kutija br. 17
6.3.	Razne ilustracije	?	Kutija br. 17
6.4.	Mape raznih dimenzija sa statističkim prikazima	?	Kutija br. 18

6. Zaključak

U diplomskom radu *Arhivistička obrada osobnog fonda patologa Antona Zimole* obrađeno je nekoliko ključnih tema. Prvenstveno, ukratko su predstavljene najvažnije karakteristike osobnih fondova, specifičnosti ovog tipa arhivskoga gradiva i prednosti i mane istoga. Osim toga, analizirana je i predstavljena situacija u Hrvatskoj kada su u pitanju osobni fondovi. Nakon toga, u radu su predstavljeni fondovi znanstvenika te je promatrana arhivska služba Sveučilišta u Zagrebu i MEFZG-a. U konačnici, u središtu diplomskog rada je osobni fond patologa Antona Zimole koji je nastao kao glavni rezultat rada.

Glavni motiv za nastanak ovog diplomskog rada bio je nesređenost arhivskoga gradiva pohranjenog na MEFZG. Nesređenost arhivskoga gradiva ujedno je bila i poticaj i prepreka pri nastanku osobnog fonda Anton Zimolo. Glavni poticaj pri pisanju rada bio je da se pokrene sustavnije sređivanje arhivskoga gradiva MEFZG-a. Međutim, pri tome je bilo mnoštvo prepreka koje je trebalo svladati. Prije svega, nepostojanje sustavnih evidencija o količini i stanju gradiva te neadekvatno čuvanje gradiva koje se i danas nalazi u prostorijama koje nisu namijenjene toj svrsi.

S obzirom na to da na MEFZG trenutno ne postoji praksa sustavnog sređivanja arhivskoga gradiva na ovaj diplomski rad može se gledati kao na prvi pokušaj da se rješavanju ove problematike pristupi ozbiljnije. Međutim, da bi se ovo pitanje konačno riješilo važno je poduzeti nekoliko ključnih koraka. Prvenstveno, potrebno je provesti detaljnu analizu količine i stanja arhivskoga gradiva pohranjenog u sklopu MEFZG-a, zatim utvrditi prostorne kapacitete i novčane mogućnosti te u konačnici, između ostaloga, napraviti i analizu ljudskih kapaciteta potrebnih za ostvarenje ovog cilja. Međutim, da bi se to ostvarilo, kao glavni preduvjet potrebna je volja. Stoga je optimistično da u posljednje vrijeme postoje inicijative koje žele riješiti ovaj izazov, a što će u konačnici biti od toga pokazati će vrijeme.

7. Literatura

1. Androić, Mirko, ur. *Rječnik arhivske terminologije Jugoslavije*. Zagreb: Savez Društava Arhivskih Radnika Jugoslavije, 1972.
2. Babić, Silvija. „Lučić, Melina. Osobni arhivski fondovi. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2014.“. *Arhivski vjesnik* 58, br. 1 (2015): 446-9. <https://hrcak.srce.hr/159015>
3. Babić. „Arhivi i arhivsko gradivo znanstvenih institucija“. Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, 2010.
4. Babić. „Institucije i arhivsko gradivo o znanstvenoj funkciji hrvatskoga društva“. *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 9-40. <https://hrcak.srce.hr/62413>
5. Bagarić, Marina. „Izgradnja Medicinskog fakulteta u Zagrebu“. U *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, ur. Marko Pećina i Marijan Klarica, 33-47. Zagreb: Sveučilišta u Zagrebu – Medicinski fakultet, 2017.
6. Bosnar, Marijan. „Korespondencija Josipa Matasovića u njegovom osobnom arhivskom fondu u Hrvatskom državnom arhivu“. *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 311-21. <https://hrcak.srce.hr/62520>
7. Bosnar. „Rudi Supek i nacistički koncentracijski logor Buchenwald kroz arhivsko gradivo Hrvatskog državnog arhiva“, *Arhivski vjesnik* 54, br. 1 (2011): 153-78. <https://hrcak.srce.hr/90520>
8. Bošnjak, Darko. „Nekretnine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: stjecanje, oduzimanje i uknjižba“. U *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, ur. Marko Pećina i Marijan Klarica, 48-54. Zagreb: Sveučilišta u Zagrebu – Medicinski fakultet, 2017.
9. Božić-Buzančić, Danica. „Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada“, *Arhivski vjesnik* 14, br. 1 (1971): 275-87. <https://hrcak.srce.hr/125017>
10. Cooka, Terryja. *The Archival Appraisal of Record Containing Personal Information: a RAMP Study with Guidelines*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1991. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000090644>
11. Cronenwett, Phillip N. “Appraisal of Literary Manuscripts”. U *Archival Choices: Managing the Historical Record in an Age of Abundance*, ur. Nancy Pease. Lexington: Lexington Books, 1984.

12. Ćosić, Stjepan i Vlatka Lemić. „Problemi arhivske službe u Hrvatskoj“. *Arhivski vjesnik* 51, br. 1 (2008): 9-24. <https://hrcak.srce.hr/29485>
13. Ćosić. „Organizacija arhivske službe“. U *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, ur. Josip Kolanović, XVIII-XX. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2006.
14. Društvu sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu. „Antun Zimolo (1912-2011)“. Pristupljeno 07. travnja 2022. <https://dsn-zg.hr/dosadasnji-predsjednici-drustva/>
15. Dugac, Željko i Marko Pećina, ur. *Andrija Štampar. Dnevnik s putovanja 1931-1938*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Srednja Europa, 2009.
16. Dugac i Pećina, ur. *Andrija Štampar. Travel Diary 1931-1938*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Srednja Europa, 2020.
17. Fajdić, Marija. „Osobni fond Alojzije Kukec“. *MemorabiLika: časopis za povijest, kulturu i geografiju Like (jezik, običaji, krajolik i arhivsko gradivo)* 2, br. 1 (2019): 169-88. <https://hrcak.srce.hr/235649>
18. Fatović-Ferenčić, Stella i Darija Hofgräff, ur. *Tvoj do vijeka: pisma Andrije Štampara Desanki Ristović (1924-1941)*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Hrvatski državni arhiv, 2018
19. Grdinić, Iva i Jasna Mrkonjić. „O autobiografskim zapisima Antuna Hrvatina, Ivana Aničića i Katarine Šćuka-Kukec iz fondova Državnog arhiva u Pazinu“. *Vjesnik Istarskog arhiva* 26 (2019): 105-11. <https://hrcak.srce.hr/228832>
20. Hrvatski državni arhiv. „Hrvatski državni arhiv – kontakti“. Pristupljeno 15. svibnja 2022. <http://www.arhiv.hr/hr-hr/O-nama/Kontakti>
21. HR-DAOS-485 Magjer Rudolf Franjo
22. International Conference of the Round Table on Archives. „International Conference of the Round Table on Archives“. Pristupljeno 21. svibnja 2022, <https://www.ica.org/en/about-citra-0>
23. Ivanović, Jozo. *Priručnik iz arhivistike*. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2010.
24. Jenkinson, Hilary. *A Manual of Archive Administration*. Oxford: Clarendon Press, 1922. <https://archive.org/details/manualofarchivea00jenkuoft/page/n3/mode/2up>
25. Kokolari, Martina. „Magjer, Rudolf Franjin“. Pristupljeno 15. svibnja 2022. <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11997>

26. Kolanović, Josip. „Arhivska služba Republike Hrvatske: stanje i izgledi razvoja“. *Arhivski vjesnik*, br. 44 (2001): 11-32. <https://hrcak.srce.hr/9301>
27. Kolić, Dubravka. „Vincenzo Virginio, pravnik i agronom (1752-1830) i osobni fond u Državnom arhivu u Zadru“. *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 265-78.
28. Kolić, Marko i Karla Draženović. “Sergej Saltykow – jučer, danas, sutra”. Snimljeno 2022, Zagreb, videozapis. 04:57. <https://waatproject.eu/archives/video/sergej-saltykow-yesterday-today-tomorrow>
29. Kolić i Lemić. „Digitalna prezentacija arhivske baštine Medicinskog fakulteta – suradnička platforma Topoteka“. *List Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 40, br. 2 (prosinac 2021): 142-4.
30. Kolić i Martina Tisaj. „Arhiv Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu“. @rhivi, br. 9 (2021): 34-5.
31. Kolić. „Kulturno-povijesna baštine Medicinskog fakulteta na digitalnim platformama“. @rhivi, br. 10 (2021): 35-6.
32. Kolić. „Spacetime Layers kao sredstvo prezentacije kulturno-povijesne baštine – primjeri iz Hrvatske“. U *Razvoj publike – Digitalni alati i komunikacijske prakse u baštinskim ustanovama*, ur. Lemić, Tamara Štefanac. Zagreb: ICARUS Hrvatska, 2021.
33. Kuhar, Martin i Branko Šimat. „Dekani Medicinskog fakulteta“. U *Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917-2017*, ur. Marko Pećina i Marijan Klarica, 55-70. Zagreb: Sveučilišta u Zagrebu – Medicinski fakultet, 2017.
34. Kušen, Dražen. „Strategija sveobuhvatnog arhiva (total archives) u Hrvatskoj“. *Arhivski vjesnik* 54, br. 1 (2011): 9-23. <https://hrcak.srce.hr/90524>
35. Lemić. „Arhivi, zajednica i društvo u globalnom okruženju: suvremeni trendovi i stručne prakse“. *Vjesnik Istarskog arhiva* 28 (2021): 181-96. <https://hrcak.srce.hr/267851>
36. Lemić. „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“. *Hrvatska revija*, br. 4 (2019). <https://www.matica.hr/hr/605/arhivska-bastina-sveucilista-u-zagrebu-30257/>
37. Lemić. „Arhivska baština Sveučilišta u Zagrebu“. U *Sveučilište u Zagrebu 350 godina: 1669-2019*, ur. Mirjana Polić Bobić, 560-4. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2019.
38. Lemić. „Suradnička digitalna platforma Topoteka“. *Muzeologija*, br. 56 (2019): 212-22. <https://hrcak.srce.hr/238457>

39. Lučić, Melina. „Arhivističko vrednovanje i obrada osobnih arhivskih fondova književnika“. *Informatica museologica* 38, br. 3-4 (2007): 108-12. <https://hrcak.srce.hr/134637>
40. Lučić. „Osobni arhivski fond Josipa Adamčeka u Hrvatskom državnom arhivu“. U *Spomenica Josipa Adamčeka*, ur. Damir Agičić, Drago Roksandić, 11-21. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest, 2009.
41. Lučić. „Rukopisa ostavština Andrije Štampara u Hrvatskom državnom arhivu“. U *Andrija Štampar. Radovi sa znanstvenog skupa „Dani Andrije Štampara“ u Slavonskom Brodu*, ur. Ivica Balen i Luka Kovačić, 119-25. Slavonski Brod, Zagreb: Posavska Hrvatska, 2009.
42. Lučić. *Osobni fondovi: arhivistički pogled na prikupljanje, obradu i interpretaciju rukopisnih ostavština u baštinskim institucijama*. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 2014.
43. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. „Pravilniku o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva“. Pristupljeno 27. svibnja 2022. <https://mef.unizg.hr/app/uploads/2015/09/Pravilnik-o-zastiti-arhivskog-i-registraturnog-gradiva.pdf>
44. Mihaljević, Marta, Milica Mihaljević i Hrvoje Stančić. *Arhivistički rječnik: englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2015.
45. Mirnik, Ivan. „Obitelj Alexander ili kratka kronika izbrisanog vremena“. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 28, br. 1 (1995): 96-127. <https://hrcak.srce.hr/50234>
46. Muller, Samuel, Johan A. Feith i Robert Fruin. *Manual for the Arrangement and Description of Archives*. Chicago: Society of American Archivist, 2003. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015057022447&view=1up&seq=1&skin=2021>
47. Pajalić, Dubravko. „Metodologija zaštite arhivske građe u privatnom vlasništvu“. *Vjesnik historijskog arhiva Rijeke* 32, br. XXXII (1990): 237-257.
48. Perović, Anamaria. „Prinove arhivskog gradiva u Arhiv Zadarske nadbiskupije od izdavanja Vodiča 2013. do kraja 2020. godine“. *Vjesnik dalmatinskih arhiva: Izvori i prilozi za povijest Dalmacije* 2, br. 1 (2021): 71-88. <https://hrcak.srce.hr/272684>
49. „Pravilnik o korištenju javnog arhivskog gradiva“. *Narodne novine*, 2019.

50. „Pravilnik o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva“. *Narodne novine*, 2020
51. „Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva“. *Narodne novine*, 2002.
52. Sauer, Cynthia K. „Doing the Best We Can? The Use of Collection Development Policies and Cooperative Collecting Activities at Manuscript Repositories“. *The American Archivist* 64, br. 2 (jesen, zima 2001): 308-49. <https://www.jstor.org/stable/40294175>
53. Schellenberg, Theodor R. *Modern Archives: Principles and Techniques*. Chicago: The University of Chicago Press, 1956. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015071452539&view=1up&seq=5&skin=2021>
54. Seiwerth, Sven. „Prof. dr. sc. Antun Zimolo“. *MEF.hr* 30, br. 1 (srpanj 2011): 117-8. <https://mef.unizg.hr/app/uploads/2015/12/MEF.HR-za-srpanj-2011.pdf>
55. Stipančević, Mario. „Korespondencija Milovana Gavazzija u Hrvatskom državnom arhivu“. *Arhivski vjesnik* 48 br. 1 (2005): 55-68. <https://hrcak.srce.hr/7067>
56. Stipančević. „Neznani svijet Emila Laszowskog“. *Arhivski vjesnik* 53, br. 1 (2010): 279-310. <https://hrcak.srce.hr/62519>
57. Sveučilište u Zagrebu. „Virtualne zbirke Sveučilišta u Zagrebu“. Pristupljeno 21. svibnja 2022. <https://unizg.eindigo.net/?ct=&key=about-project>
58. Špoljarić, Marijana i Ljiljana Krpeljević. „Ostavština Rudolfa Franjina Magjera u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek“. *Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema* 17, br. 2 (2013): 19-35. <https://hrcak.srce.hr/clanak/347911>
59. Štambuk-Škalić, Marina. „Vrednovanje arhivskoga gradiva u osobnim arhivskim fondovima“, *Arhivski vjesnik*, br. 38 (1995): 81-91. <https://hrcak.srce.hr/clanak/97960>
60. Tadin, Ornata. „Osobni fond generala Stjepana Sarkotića - Analitički inventar“. *Arhivski vjesnik*, br. 37 (1994): 221-62. <https://hrcak.srce.hr/clanak/98276>
61. Tadin. „Specijalizirani arhivi“. *Arhivski vjesnik*, br. 44 (2001): 43-51. <https://hrcak.srce.hr/9311>
62. Topoteka. „Topoteka Sveučilišta u Zagrebu“. Pristupljeno 15. svibnja 2022. https://unizg.topoteka.net/?Impresum#ipp=100&p=1&searchterm=&t=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C7&sf=chk_docname%2Cchk_mainkeywords%2Cchk_subkeywords&vp=false&sort=publish_date&sortdir=desc
63. Trentelman, Patrick. „Spacetime Layers: aplikacija za zajedničko mapiranje baštine“. @rhivi, br. 8 (2020): 8-10.

64. WAAT. „WAAT priručnik“. Pristupljeno 17. svibnja 2022.
<https://waatproject.eu/guide-croatian#post-3758-footnote-ref-1>
65. „Zakon o arhivskom građivu i arhivima“. *Narodne novine*, 1997.
66. „Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara“. *Narodne novine*, 2018.
67. *Zavod za patologiju Medicinskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu: slijedećih pet godina (2008-2012)* (Zagreb, 2012)
68. Zarić, Radoslav. „Arhivski izvori za proučavanje povijesti hrvatskoga iseljeničtva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu“. *Arhivski vjesnik* 57, br. 1 (2014): 159-67,
<https://hrcak.srce.hr/clanak/205215>
69. Zimolo, Anton, Stanko Jukić, Sven Seiwert i Lovorka Batelja. *Prvih 85 godina*. Zagreb: Medicinska naklada, Zavod za patologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008.

8. Popis oznaka i kratica

d/m – dužni metar

DAOS – Državni arhiv u Osijeku

HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

HRT – Hrvatska radiotelevizija

HR – Hrvatska

ISAD(G) – Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva

KBC – Klinički bolnički centar Zagreb

MEFZG – Medicinski Fakultet Sveučilišta u Zagrebu

NN – Narodne novine

NSK – Nacionalna i sveučilišna knjižnica

9. Prilozi

Slika 1. Mjesto pohrane gradiva prije zagrebačkog potresa iz ožujka 2020.

Slika 2. Privremeno mjesto pohrane gradiva nakon izmještanja.

Slika 3. U postupku sređivanja gradiva.

Slika 4. Prikaz sređenog gradiva.

10. Sažetak

Arhivistička obrada osobnog fonda patologa Antona Zimole

Autor je u diplomskom radu napravio arhivističku obradu osobnog fonda patologa Antona Zimole. Osnovni cilj ovog rada je potaknuti sustavno rješavanje problema sređivanja arhivskoga gradiva na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radi se o prvom sumarnom inventari nastalom u sklopu te ustanove. Autor je diplomski rad podijelio u dva glavna dijela. Prvi dio bavi se problematikom osobnih fondova, prednostima i manama te specifičnostima arhivskoga gradiva osobnih fondova u odnosu na ostalo arhivsko gradivo. U radu su analizirane i karakteristike osobnih fondova u Hrvatskoj te je dana analiza arhivske službe Sveučilišta u Zagrebu. U konačnici, analizirana je arhivska služba Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U drugom dijelu, ujedno središnjem, predstavljen je sumarni inventar osobnog fonda Anton Zimolo kojega je autor izradio na temelju sređivanja i analize gradiva pohranjenog na Zavodu za patologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Uz inventar je dat i kratak prikaz problematike sređivanja arhivskoga gradiva osobnog fonda Anton Zimolo i razlozi njegova odabira. Autor je priložio i nekoliko fotografija koje ilustriraju faze sređivanja gradiva.

Ključne riječi: Anton Zimolo, Medicinski fakultet, osobni fond, sumarni inventar, sređivanje i opis

11. Summary

Archival arrangement of personal fond Anton Zimolo

In this master's thesis, the author developed the summary inventory of personal fund of pathologist Anton Zimola. Autor surveyed, arranged, described, and performed basic preservation activities on this personal fund. The main goal of this paper is to encourage the systematic care for archival materials at the School of Medicine University of Zagreb. This summary inventory is the first summary inventory created at School of Medicine. The author divided the thesis into two mains parts. The first part deals with the issue of personal funds, advantages and disadvantages of using this type of archival material and its specifics in relation to other archival materials. The thesis also analyzes the specifics of personal funds in Croatia and provides an analysis of the archive service of the University of Zagreb. Finally, author analyzed the archive services of the School of Medicine. In the second part, author presents the summary inventory of the personal fund of Anton Zimolo. Along with the inventory, a brief overview of the issue of arranging the archives of the Anton Zimolo personal fund and the reason for its selection is given. The author supplemented the thesis with several photographs that illustrate the stages of arranging the materials.

Primary key: Anton Zimolo, School of Medicine, personal fund, summary inventory, arrangement and description